

Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 10 ta' Diċembru 2021
(OR. en)

14919/21

JAI 1403
FREMP 297

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	9 ta' Diċembru 2021
lil:	Is-Sur Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2021) 777 final
Sugġett:	KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW U LILL-KUNSILL Ewropa aktar inklużiva u protettiva: l-estensjoni tal-lista ta' reati fl-UE għad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda

Id-delegazzjonijiet għandhom isibu mehmuz id-dokument COM(2021) 777 final.

Mehmuz: COM(2021) 777 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 9.12.2021
COM(2021) 777 final

**KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW U
LILL-KUNSILL**

**Ewropa aktar inklużiva u protettiva: l-estensjoni tal-lista ta' reati fl-UE għad-diskors ta'
mibegħda u r-reati ta' mibegħda**

“Il-mibegħda hija mibegħda - u hadd ma għandu joqgħod għaliha”

Ursula von der Leyen, il-President tal-Kummissjoni Ewropea
Diskors dwar l-Istat tal-Unjoni Ewropea, Settembru 2020

1. Introduzzjoni

Fid-diskors tagħha tal-2020 dwar l-Istat tal-Unjoni Ewropea¹, il-President tal-Kummissjoni Von der Leyen enfasizzat li l-progress fil-ġlieda kontra r-razziżmu u l-mibegħda huwa fragli u li issa huwa l-mument li ssir bidla biex tinbena Unjoni li tgħaddi mill-kundanna għall-azzjoni. Hija habbret li l-Kummissjoni se tipproponi *“li testendi l-lista ta’ atti kriminali tal-UE għall-forom kollha ta’ reati ta’ mibegħda u ta’ diskors ta’ mibegħda, kemm jekk dawn ikunu minhabba razza, reliġjon, ġeneru kif ukoll minhabba sesswalità.”*

Il-ġlieda kontra d-diskors ta’ mibegħda u r-reati ta’ mibegħda hija parti mill-azzjoni tal-Kummissjoni biex tippromwovi l-valuri ewlenin tal-UE u biex tiżgura li l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE (“il-Karta”) tiġi mħarsa. Il-forom u l-manifestazzjonijiet kollha ta’ mibegħda u ta’ intolleranza huma inkompatibbli mal-valuri tar-rispett għad-dinjità tal-bniedem, il-libertà, id-demokrazija, l-ugwaljanza, l-istat tad-dritt u r-rispett għad-drittijiet tal-bniedem, inklużi d-drittijiet ta’ persuni li jagħmlu parti minn minoranzi, li fuqhom hija msejsa l-UE. Dawn il-valuri, minqax fl-Artikolu 2 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (“TUE”), huma komuni għall-Istati Membri f’soċjetà li fiha jipprevalu l-pluraliżmu, in-nondiskriminazzjoni, it-tolleranza, il-ġustizzja, is-solidarjetà u l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel.

Tabilhaqq, kull forma ta’ diskriminazzjoni — kemm jekk tkun ibbażata fuq is-sess, ir-razza jew l-origini etnika, ir-reliġjon jew it-twenmin, id-diżabbiltà, l-età jew l-orjentazzjoni sesswali, kif stabbilit fl-Artikolu 19 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (“TFUE”) – hija pprojbita. Fl-istess ħin, il-libertà tal-espressjoni hija wahda mill-pilastri ta’ soċjetà demokratika u pluralista u għandha tiġi protetta b’mod qawwi. Barra minn hekk, kif stabbilit fl-Artikolu 67 tat-TFUE, l-UE għandha tikkostitwixxi spazju ta’ libertà, sigurtà u ġustizzja b’rispett għad-dritt fundamentali. Permezz ta’ miżuri, hija għandha tiżgura livell għoli ta’ sigurtà għall-prevenzjoni u l-ġlieda kontra l-kriminalità, ir-razziżmu u l-ksenofobija.

Id-diskors ta’ mibegħda u r-reati ta’ mibegħda jaffettwaw mhux biss lill-vittmi individwali u l-komunitajiet tagħhom, waqt li jikkawżawhom it-tbatija u jillimitaw id-drittijiet u l-libertajiet fundamentali tagħhom, iżda jaffettwaw wkoll lis-soċjetà ingenerali. Il-mibegħda timmina l-istess pedamenti tas-soċjetà tagħna. Idgħajef il-fehim reciproku u r-rispett għad-diversità li fuqha jinbnew soċjetajiet pluralistiċi u demokratiċi.

F’dawn l-aħħar deċennji, kien hemm żieda qawwija fid-diskors ta’ mibegħda u r-reati ta’ mibegħda fl-Ewropa². Il-mibegħda qed tiġi integrata³, u immirata lejn individwi u gruppi ta’

¹ [L-Istat tal-Unjoni 2020, Ittra ta’ Intenzjoni](#), Brussell, is-16 ta’ Settembru 2020.

² Ara, pereżempju, ir-rapporti annwali tal-2019 u l-2020 tal-ECRI fuq: <https://rm.coe.int/ecri-annual-report-2019/16809ca3e1> and <https://rm.coe.int/annual-report-on-ecri-s-activities-for-2020/1680a1cd59>; Studju kkummissjonat mid-Dipartiment Tematiku tal-Parlament Ewropew għad-Drittijiet taċ-Ċittadini u l-Affarijiet

persuni li jikkondividu jew jitqiesu bħala li jikkondividu “karatteristika komuni”, bħar-razza, l-etniċità, il-lingwa, ir-religjon, in-nazzjonalità, l-età, is-sess, l-orjentazzjoni sesswali, l-identità tal-generu, l-espressjoni tal-generu, il-karatteristiċi tas-sess jew kwalunkwe karatteristika fundamentali oħra, jew kombinazzjoni ta’ tali karatteristiċi. Dawn il-karatteristiċi, b’mod generali, jiġu nnotati minn oħrajn u għalhekk ikunu faċilment fil-mira tat-trasgressuri, li jirreferu għal aspekk tal-identità ta’ persuna li ma jistax jinbidel jew li huwa fundamentali għas-sens ta’ persuna nnifisha, filwaqt li jkun wkoll sinjal ta’ identità ta’ grupp⁴.

Iż-żieda fl-użu tal-internet u tal-media soċjali gabet magħha wkoll aktar diskors ta’ mibegħda online matul is-snin. Il-kondiviżjoni rapida tad-diskors ta’ mibegħda permezz tal-kelma digitali hija ffaċilitata mill-effett ta’ diżinibizzjoni online, peress li l-anonimità preżunta fuq l-internet u s-sens ta’ impunità jnaqqsu l-inibizzjoni tan-nies li jwettqu tali reati. B’mod parallel, l-emozzjonijiet u l-vulnerabbiltajiet qed jintużaw dejjem aktar, inkluż fid-dibattitu pubbliku għal gwadann politiku, biex jinxterdu dikjarazzjonijiet u attakki razzisti u ksenofobiċi, amplifikati f’ħafna każijiet mill-media soċjali⁵. It-tixrid tal-mibegħda fost udjenzi potenzjalment vulnerabbli jista’ jiġi osservat f’firxa wiesgħa ta’ estremiżmu vjolenti mill-ġihadisti, sal-estremisti tal-lemin u tax-xellug⁶. Dan ikkontribwixxa għall-polarizzazzjoni tas-soċjetà u, min-naħa l-oħra, għaž-żieda fl-inċidenza ta’ diskors ta’ mibegħda kontra, b’mod partikolari, gruppi marginalizzati.

Il-kriżi tas-saħħa pubblika kkawżata mill-pandemija tal-COVID-19 ziedet is-sentimenti ta’ nuqqas ta’ sigurtà, iżolament u biża’, u holqot atmosfera li fiha ffjorixxa d-diskors ta’ mibegħda. Il-pandemija nnifisha ntuzat minn diversi movimenti ideoloġiċi estremisti biex jiġu mmirati popolazzjonijiet speċifiċi (għal diversi raġunijiet, inklużi n-nazzjonalità, ir-religjon, ir-razza, is-sess, l-orjentazzjoni sesswali, il-kulur u anki l-età), u dan irriżulta wkoll f’reati ta’ mibegħda⁷.

Il-Kummissjoni għandha l-għan li tressaq estensjoni tal-lista ta’ oqsma ta’ reati tal-UE, biex tinkludi d-diskors ta’ mibegħda u r-reati ta’ mibegħda. Il-mibegħda m’għandhiex post fl-UE. Għandha tiġi miġġielda bil-mezzi kollha disponibbli, inkluż permezz tal-liġi kriminali.

2. Kuntest tal-inizjattiva

L-Artikolu 83(1) tat-TFUE jistabbilixxi lista eżawrjenti ta’ oqsma ta’ kriminalità⁸ fejn il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jistgħu jistabbilixxu regoli minimi dwar id-definizzjoni ta’ reati kriminali u sanzjonijiet applikabbli fl-Istati Membri kollha tal-UE. Huwa jipprevedi wkoll li, abbażi tal-**iżviluppi fil-kriminalità**, il-Kunsill jista’ jadotta deċiżjoni li tidentifika

Kostituzzjonali “[Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation](#)”, Lulju 2020.

³ Ara [l-Prefazju](#) tal-Istrateġija u l-pjan ta’ Azzjoni tas-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti António Guterres, dwar id-diskors ta’ mibegħda, Mejju 2019.

⁴ L-ODIHR tal-OSKE, “[Hate Crime Laws. A Practical Guide](#)”

⁵ Ara [s-sejbi](#) tal-konsultazzjoni organizzata miċ-Ċentru ta’ Djalogo Internazzjonali u l-Kunsill Ewropew għall-Mexxejja Religjużi/Religjonijiet għall-Paċi fl-Ewropa, l-20 ta’ April 2021; l-Artikolu 19, “[Responding to “hate speech”](#)”: [Comparative overview of six EU countries](#)”, 2018.

⁶ [The Europol European Union Terrorism Situation and Trend Report 2021](#)

⁷ United Nations [Guidance Note on Addressing and Countering COVID-19 related Hate Speech](#), il-11 ta’ Mejju 2020.

⁸ Din il-lista fiha l-oqsma ta’ kriminalità li ġejjin: it-terroriżmu, it-traffikar tal-bnedmin u l-isfruttament sesswali tan-nisa u t-tfal, it-traffikar illeċitu ta’ droga, it-traffiku illeċitu ta’ armi, il-ħasil tal-flus, il-korruzzjoni, il-falsifikazzjoni ta’ mezzi ta’ hlaq, il-kriminalità fl-informatika u l-kriminalità organizzata.

oqsma ohra ta' kriminalità partikolarment serja b'_dimsjonij transfruntiera li tirriżulta min-natura jew l-impatt ta' tali reati jew minn **htieġa speċjali li dawn jiġu miġġielda fuq bażi komuni**.

L-adozzjoni mill-Kunsill ta' tali deċiżjoni tkun l-ewwel pass biex tinholq il-bażi ġuridika mehtieġa biex jiġi adottat, fit-tieni pass, qafas legali komuni għall-għieda kontra d-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda madwar l-UE. Tali leġiżlazzjoni futura tikkomplementa l-ligi attwali tal-UE li tirrikjedi l-kriminalizzazzjoni tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda bbażati fuq ir-razza, il-kulur tal-gilda, ir-religjon, in-nisel jew l-origini nazzjonali jew etnika (ara t-Taqsim 2.2), u tkopri raġunijiet speċifiċi ohra.

Twettqet hidma preparatorja robusta għal din l-inizjattiva, inkluż studju estern, ⁹konsultazzjoni estensiva tal-Kummissjoni, kif ukoll għadd kbir ta' rapporti u studji disponibbli.

2.1. Kuntest istituzzjonali

Il-Kummissjoni qed tippreżenta din l-inizjattiva abbażi tal-Artikolu 17(1) tat-TUE¹⁰ u skont il-proċedura f'żewġ stadji prevista fl-Artikolu 83(1) tat-TFUE:

L-ewwel pass huwa li l-Kunsill jadotta unanimament, wara li jikseb il-kunsens tal-Parlament Ewropew, deċiżjoni li tidentifika d-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda bħala qasam ieħor ta' kriminalità li jissodisfa l-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 83(1) tat-TFUE. Tali deċiżjoni se testendi l-lista ta' oqsma ta' kriminalità elenkati fl-Artikolu 83(1) tat-TFUE biex tinkludi diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda bħala kriminalità tal-UE. Għalhekk din se tipprovi bażi ġuridika li tippermetti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jistabbilixxu, permezz ta' direttivi, regoli minimi dwar id-definizzjoni ta' reati kriminali u sanzjonijiet f'dan il-qasam ta' kriminalità.

Bħala t-tieni pass, il-Kummissjoni tista' tipproponi l-adozzjoni ta' direttivi li jistabbilixxu regoli minimi dwar id-definizzjonijiet u s-sanzjonijiet tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda li għandhom jiġu adottati mill-Parlament Ewropew u mill-Kunsill f'konformità mal-proċedura leġislattiva ordinarja.

L-inizjattiva preżenti tirrigwarda l-ewwel stadju u hija mingħajr preġudizzju għall-azzjonijiet li jistgħu jittiehdu fit-tieni stadju. Hija la tippregudika u lanqas tantiċipa l-ambitu u l-kontenut tal-leġiżlazzjoni sekondarja li għandha tiġi proposta sussegwentement. Bl-istess mod, l-adozzjoni tad-direttivi kif imsemmija hawn fuq taffettwa l-libertajiet fundamentali protetti mill-Karta, b'mod partikolari l-libertà tal-espressjoni, inkluża l-libertà tal-istampa u tal-media.

Ladarba tiġi adottata d-deċiżjoni tal-Kunsill, il-Kummissjoni tuża d-dritt ta' inizjattiva tagħha f'konformità mar-rekwiżiti ta' Regolamentazzjoni Ahjar. Il-Kummissjoni se twettaq valutazzjoni tal-impatt biex tivvaluta bir-reqqa l-għażliet differenti għad-definizzjoni tar-reati kriminali u s-sanzjonijiet, u l-impatti tagħhom fuq id-drittijiet fundamentali, b'mod partikolari

⁹ Studju li jappoġġa inizjattiva tal-Kummissjoni biex testendi l-lista ta' reati tal-UE fl-Artikolu 83(1) tat-TFUE għal diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda ("l-istudju ta' appoġġ"). L-istudju ta' appoġġ stabbilixxa mmappjar dettaljat tal-oqfsa legali fl-Istati Membri kollha għall-għieda kontra d-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda. Huwa analizza wkoll u ġabar fil-qosor l-informazzjoni, id-data u l-fehmiet miġbura permezz tal-konsultazzjoni tal-Kummissjoni.

¹⁰ Skont l-Artikolu 17(1) tat-TUE: "[I]l-Kummissjoni Ewropea għandha tippromwovi l-interess generali tal-Unjoni u tiegħu l-inizjattivi xierqa għal dan il-għan".

fuq il-libertà tal-espressjoni u l-libertà tal-istampa u tal-media, li huma pedamenti b'saħħithom ta' soċjetà demokratika¹¹.

Biex tiddefinixxi b'mod preċiż il-firxa u l-kontenut tar-regoli li jistgħu jiġu proposti, il-Kummissjoni se tagħti attenzjoni partikolari lill-iżviluppi tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda, fid-dawl tal-aktar *data* u xejriet reċenti. Tali valutazzjoni bir-reqqa tal-iżviluppi u x-xejriet tas-soċjetà se tkun partikolarment rilevanti fid-determinazzjoni tal-elementi kostitwenti ta' reati kriminali futuri. Dan se jinkludi d-definizzjoni tal-forom speċifiċi ta' diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda li għandhom jiġu kriminalizzati b'referenza għall-karatteristiċi protetti tal-persuni u l-gruppi fil-mira.

Fit-thejjija ta' tali leġislazzjoni sekondarja, il-Kummissjoni se tikkonsulta lill-Istati Membri u lill-Parlament Ewropew, inkluż dwar l-ispeċifiċitajiet tal-oqfsa leġislattivi nazzjonali relatati mal-liġi kriminali u d-drittijiet fundamentali. Il-Kummissjoni se torganizza wkoll konsultazzjoni wiesgħa mal-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha, filwaqt li tinvolvi mill-qrib lill-Parlament Ewropew.

2.2. Il-ġlieda kontra d-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda bħala prijorità tal-UE

Fil-livell tal-UE, diġà hemm fis-seħh qafas għal rispons komuni b'saħħtu għal diskors ta' mibegħda razzist u ksenofobiku u reati ta' mibegħda permezz tad-**Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2008/913/JHA tat-28 ta' Novembru 2008 dwar il-ġlieda kontra ċerti forom u espressjonijiet ta' razzizmu u ksenofobija permezz tal-liġi kriminali** ("id-Deċiżjoni Qafas")¹². Id-Deċiżjoni Qafas għandha l-għan li tiżgura li manifestazzjonijiet serji ta' razzizmu u ta' ksenofobija jiġu kkastigati b'pieni kriminali effettivi, proporzjonati u dissważivi mal-UE kollha. Dan jirrikjedi li l-Istati Membri jikkriminalizzaw l-inċitament pubbliku għall-vjolenza jew għall-mibegħda, għar-raġunijiet ta' razza, kulur tal-ġilda, reliġjon, nisel jew oriġini nazzjonali jew etnika¹³. Dan jirrikjedi wkoll li l-Istati Membri jiżguraw, għal reati oħra għajr id-diskors ta' mibegħda, li tali motivazzjoni razzista u ksenofobika titqies bħala ċirkostanza aggravanti, jew inkella li tali motivazzjoni tkun tista' titqies fid-determinazzjoni tal-pieni.

Il-Kummissjoni tappoġġa l-isforzi tal-Istati Membri biex jimplimentaw b'mod effettiv id-Deċiżjoni Qafas permezz tal-hidma tal-**Grupp ta' Livell Għoli dwar il-ġlieda kontra r-razziżmu u l-ksenofobija u forom oħra ta' intolleranza**¹⁴ biex jiżviluppaw taħriġ u bini ta' kapaċità għall-infurzar tal-liġi, itejbu r-registrazzjoni ta' reati ta' mibegħda u l-għbir ta' *data*, kif ukoll biex ihegħu lill-vittmi jirrappurtaw reati ta' mibegħda.

Din l-inizjattiva hija parti minn sensiela wiesgħa ta' azzjonijiet tal-UE biex jiġu miġġielda d-diskors illegali ta' mibegħda u l-ideologiji estremisti vjolenti u t-terroriżmu online, inklużi l-**Kodiċi ta' Kondotta dwar il-ġlieda kontra d-diskors ta' mibegħda online illegali**¹⁵, ir-

¹¹ Ara l-Artikolu 52 tal-[Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea](#)

¹² ĠU L 328, 6.12.2008, p. 55-58.

¹³ Ara l-Artikolu 1 tad-Deċiżjoni Qafas.

¹⁴ <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/51025>

¹⁵ https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-countering-illegal-hate-speech-online_en

Regolament dwar l-indirizzar tal-kontenut terroristiku online¹⁶ u l-Forum tal-UE dwar l-Internet¹⁷.

Id-Direttiva dwar is-Servizzi tal-Media Awdjoviziva¹⁸ tirrikjedi li l-Istati Membri jiżguraw li l-pjattaformi ta' video-sharing jiehdu miżuri effettivi mhux biss kontra t-tixrid ta' kontenut li jikser id-Deciżjoni Qafas, iżda wkoll kontra d-diskors ta' mibegħda bbażat fuq kwalunkwe waħda mir-raġunijiet imsemmija fl-Artikolu 21 tal-Karta. Barra minn hekk, il-proposta tal-Kummissjoni għal **Att dwar is-Servizzi Diġitali**¹⁹ tistabbilixxi riforma komprensiva biex jiġi żgurat li l-utenti jkun sikuri online, permezz ta' obbligi li jindirizzaw il-kontenut illegali u r-riskji sistemici. Barra minn hekk, l-aġġornament tal-2022 tal-istrateġija Ewropea għal internet aħjar għat-tfal²⁰ se jkollu l-għan li jipproteġi lit-tfal minn theddid online, inkluż il-bullying ċibernetiku u d-diskors ta' mibegħda.

Din l-inizjattiva se tappoġġa l-pjan ta' azzjoni tal-UE kontra r-razziżmu 2020-2025²¹ u l-Istrateġija tal-UE dwar il-ġlieda kontra l-antisemitizmu u t-trawwim tal-hajja Lhudija fl-UE²². L-inizjattiva se tikkomplementa wkoll l-inizjattivi reċenti li għandhom l-għan li jippromwovu l-ugwaljanza u r-rispett għad-diversità, bhall-istrateġija tal-Ugwaljanza tal-LGBTIQ 2020-2025²³. Dawn l-inizjattivi reċenti enfasizzaw il-ħtieġa li jiġi żgurat rispons robust tal-liġi kriminali fil-livell tal-UE għad-diskors ta' mibegħda u għar-reati ta' mibegħda għal raġunijiet ohra għajr ir-razziżmu u l-ksenofobija, b'mod partikolari abbażi tas-sess, l-orjentazzjoni sesswali, l-età u d-dizabbiltà²⁴.

L-istrateġija għall-Ugwaljanza bejn is-Sessi 2020-2025²⁵ tistabbilixxi azzjonijiet għall-ġlieda kontra l-vjolenza abbażi tal-ġeneru kontra n-nisa u l-bniet, inkluża l-ħtieġa li jiġu kriminalizzati forom speċifiċi ta' vjolenza abbażi tal-ġeneru fil-livell tal-UE. Din l-inizjattiva

¹⁶ ĠU L 172, 17.5.2021, p. 79-109.

¹⁷ Il-Forum tal-UE dwar l-Internet huwa inizjattiva mmexxija mill-Kummissjoni u bbażata fuq il-volontarjat biex taħdem b'mod kongunt mal-industrija tat-teknoloġija u partijiet ikkonċernati rilevanti ohra biex tiġġieled il-kontenut estremist vjolenti online.

¹⁸ Id-Direttiva (UE) 2018/1808 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Novembru 2018 li temenda d-Direttiva 2010/13/UE dwar il-koordinazzjoni ta' ċerti dispożizzjonijiet stabbiliti bil-liġi, b'regolament jew b'azzjoni amministrattiva fi Stati Membri dwar il-forniment ta' servizzi tal-media awdjoviziva (ĠU L 303, 28.11.2018, p. 69).

¹⁹ Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar Suq Uniku għas-Servizzi Diġitali ("l-Att dwar is-Servizzi Diġitali") u li jemenda d-Direttiva 2000/31/KE, [COM\(2020\) 825 final](#), 15.12.2020.

²⁰ [COM\(2012\) 196 final](#)

²¹ Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, lill-Kumitat tar-Reġjuni, "Unjoni ta' ugwaljanza: Pjan ta' azzjoni tal-UE kontra r-razziżmu 2020-2025", [COM\(2020\) 565 final](#), 18.9.2020.

²² Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni "Strateġija tal-UE dwar il-Ġlieda kontra l-Antisemitizmu u t-Trawwim tal-Hajja Lhudija(2021-2030)" [COM\(2021\) 615 final](#), 5.10.2021.

²³ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, lill-Kumitat tar-Reġjuni, "Unjoni ta' Ugwaljanza: Strateġija dwar l-Ugwaljanza tal-LGBTIQ 2020-2025" tat-12.11.2020, [COM\(2020\) 698 final](#). Din l-istrateġija identifikat il-ħtieġa li jiġu kriminalizzati d-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda mmirati lejn persuni LGBTIQ — lezbbjani, gay, bisesswali, transġeneru, mhux binarji, intersesswali u queer.

²⁴ Dawn il-karatteristiċi protetti huma fost ir-raġunijiet stabbiliti fl-Artikolu 19(1) TFUE, li jirreferi għal azzjoni biex tiġi miġġielda d-diskriminazzjoni "ibbażata fuq is-sess, ir-razza jew l-oġġini etnika, ir-religjon jew it-twelmin, id-dizabbiltà, l-età jew l-orjentazzjoni sesswali".

²⁵ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni, "Unjoni ta' Ugwaljanza: Strateġija ta' Ugwaljanza bejn is-Sessi 2020-2025", tal-5.03.2020, [COM\(2020\) 152 final](#).

se tikkumplimenta l-proposta li ġejja għal **direttiva għall-prevenzjoni u l-ġlieda kontra l-vjolenza fuq in-nisa u l-vjolenza domestika**. Filwaqt li d-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda huma kkaratterizzati minn mibegħda sottostanti kontra grupp ta' persuni, inkluż preġudizzju sinifikanti abbażi tal-ġeneru u mibegħda fil-konfront tan-nisa, id-direttiva li jmiss se tikkriminalizza, fil-limiti tal-kompetenza tal-UE, ċerti forom speċifiċi ta' vjolenza li ma jehtigux element ta' mibegħda u b'mod partikolari mibegħda kontra individwu bħala parti minn grupp ta' persuni. Għalhekk, din l-inizjattiva dwar l-estensjoni tal-lista ta' reati tal-UE tohloq bażi ġuridika addizzjonali biex jiġu indirizzati dawk il-forom speċifiċi ta' vjolenza serja kontra n-nisa u l-bniet li jistgħu jiġu definiti wkoll bħala diskors ta' mibegħda misoġena jew reat ta' mibegħda b'motiv ta' preġudizzju oġgettivament identifikabbli skont il-ġeneru.

Din l-inizjattiva se tikkomplementa wkoll **l-Istrateġija għad-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabilità 2021–2030**²⁶, **l-istrateġija dwar id-Drittijiet tal-Vittmi 2020-2025**²⁷ u **d-Direttiva dwar id-Drittijiet tal-Vittmi**²⁸. Din se tiġi allinjata wkoll mal-Konklużjonijiet tal-Kunsill ta' Marzu 2021 dwar l-Integrazzjoni tat-Tixjiħ fil-Politiki Pubbliċi²⁹ li jfakkru li d-diskriminazzjoni marbuta mal-età hija fenomenu frekwenti, filwaqt li l-vjolenza kontra persuni anzjani hija ta' tħassib emergenti.

Il-Parlament Ewropew adotta wkoll riżoluzzjoni leġislattiva f'Settembru 2021 li tistieden lill-Kummissjoni tippreżenta proposta leġislattiva biex tinkludi l-vjolenza abbażi tal-ġeneru bħala qasam ġdid ta' kriminalità skont l-Artikolu 83(1) tat-TFUE³⁰. Din l-inizjattiva, flimkien mal-proposta leġislattiva li jmiss għall-ġlieda kontra l-vjolenza fuq in-nisa u l-vjolenza domestika, għandha l-għan li tindirizza t-talba tal-Parlament Ewropew.

3. Il-htieġa li l-lista ta' reati tal-UE tiġi estiża għad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda

Skont l-Artikolu 83(1) tat-TFUE, il-Kunsill jista', abbażi tal-**iżviluppi fil-kriminalità**, jidentifika oqsma addizzjonali ta' kriminalità dment li dawn jissodisfaw kriterji speċifiċi. B'mod partikolari, il-qasam il-ġdid għandu jkun ta' kriminalità **partikolarment serja b'dimensjoni transfruntiera** li tirriżulta min-**natura jew l-impatt** tar-reati jew minn **htieġa speċjali li dawn jiġu miġġielda fuq bażi komuni**.

It-taqsimiet li ġejjin jistabbilixxu l-valutazzjoni tal-Kummissjoni tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda fid-dawl tal-kriterji tal-Artikolu 83(1) tat-TFUE.

3.1. Diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda bħala qasam ta' kriminalità

²⁶ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni, "Unjoni ta' Ugwaljanza: Strateġija dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabilità 2021–2030", tat-3.3.2021, [COM\(2021\) 101 final](#).

²⁷ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni, "l-Istrateġija tal-UE dwar id-drittijiet tal-vittmi (2020-2025)", [COM\(2020\) 258 final](#), 24.6.2020.

²⁸ ĠU L 315, 14.11.2012, p. 57–73.

²⁹ [6976/21, SOC 142, it-12 ta' Marzu 2021](#)

³⁰ Ir-Riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tal-"Artikolu 225 TFUE" tas-16 ta' Settembru 2021 b'rakkomandazzjonijiet lill-Kummissjoni dwar l-identifikazzjoni tal-vjolenza abbażi tal-ġeneru bħala qasam ġdid ta' kriminalità elenkat fl-Artikolu 83(1) TFUE (2021/2035 (INL)).

Id-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda huma rikonoxxuti sew bħala qasam ta' kriminalità fil-livell internazzjonali³¹.

Lura fir-Rakkomandazzjoni tiegħu tal-1997³², il-Kunsill tal-Ewropa kien diġà qies id-diskors ta' mibegħda bħala inċitament għall-mibegħda indirizzat lil individwi jew gruppi definiti minn ċerti karatteristiċi protetti³³. Fl-2015, ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea kontra r-Razzizmu u l-Intolleranza ("ECRI") tal-Kunsill tal-Ewropa ddefiniet id-diskors ta' mibegħda bħala: *"rappreżentanza, promozzjoni jew inċitament, fi kwalunkwe forma, tad-denigrazzjoni, il-mibegħda jew il-vilifikazzjoni ta' persuna jew grupp ta' persuni, kif ukoll kwalunkwe fastidju, insult, stereotipar negattiv, stigmatizzazzjoni jew theddida fir-rigward ta' tali persuna jew grupp ta' persuni u l-ġustifikazzjoni tat-tipi kollha preċedenti ta' espressjoni, abbażi tal-kulur tar-razza, id-dixxendenza, l-orijini nazzjonali jew etnika, l-età, id-diżabbiltà, il-lingwa, ir-religjon jew it-twelmin, is-sess, il-ġeneru, l-identità tal-ġeneru, l-orjentazzjoni sesswali u karatteristiċi jew status personali ohra"*³⁴. L-organizzazzjoni għas-Sigurtà u l-Kooperazzjoni fl-Ewropa ("OSKE") tirreferi għal reati ta' mibegħda bħala *"reati kriminali mwettqa bi skop ta' preġudizzju lejn ċertu grupp fis-soċjetà"*³⁵.

Filwaqt li l-ligi tal-UE ma tippredix definizzjoni legali ta' diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda bħala tali, id-**Deċiżjoni Qafas** tistabbilixxi definizzjonijiet tal-ligi kriminali tal-aktar forom severi ta' razzizmu u ksenofobija. Id-diskors ta' mibegħda kif definit bid-Deċiżjoni Qafas jirreferi għall-inċitament pubbliku għal vjolenza jew mibegħda diretta kontra grupp jew membru ta' tali grupp li jikkondividi karatteristika protetta³⁶. Reat ta' mibegħda skont it-tifsira tad-Deċiżjoni Qafas³⁷ jfisser kwalunkwe reato kriminali³⁸ (reat bażi), minbarra

³¹ Pereżempju, il-[Kummissjoni Ewropea kontra r-Razzizmu u l-Intolleranza \("ECRI"\) tal-Kunsill tal-Ewropa](#) [harget Rakkomandazzjoni ta' Politika Ġenerali Nru.15 dwar Il-Ġlied kontra id-Diskors ta' Mibegħda f' Diċembru 2015](#), filwaqt li n-Nazzjonijiet Uniti adottaw Strategija u pjan ta' azzjoni f'Mejju 2019, l-Artikolu 20 tal-Patt Internazzjonali dwar id-Drittijiet Ċivili u Politiċi u l-Organizzazzjoni għas-Sigurtà u l-Kooperazzjoni fl-Ewropa ("OSKE"), l-Uffiċċju għall-Istituzzjonijiet Demokratiċi u d-Drittijiet tal-Bniedem ("ODIHR"), u l-Kunsill Ministerjali, adottaw id-Deċiżjoni Nru. 9/09 Il-Ġlied Kontra r-Reati ta' Mibegħda, MC(17) Ġurnal Nru. 2, il-punt 8 fl-Aġenda, it-2 ta' Diċembru 2009.

³² Il-Kunsill tal-Ewropa, ir-Rakkomandazzjoni Nru. R (97) 20 tal-Kumitat tal-Ministri lill-Istati Membri dwar "id-diskors ta' mibegħda".

³³ Ir-Rakkomandazzjoni tiddikjara fil-kamp ta' applikazzjoni tagħha li t-terminu diskors ta' mibegħda għandu jinftehem bħala "li jkopri l-forom kollha ta' espressjoni li jxerrdu, jinċitaw, jippromwovu jew jiġġustifikaw il-mibegħda razzjali, il-ksenofobija, l-antisemitizmu jew forom ohra ta' mibegħda bbażati fuq l-intolleranza, inkluż: l-intolleranza espressa min-nazzjonalizmu aggressiv u l-etnoċentriżmu, id-diskriminazzjoni u l-ostilità kontra l-minoranzi, il-migranti u l-persuni ta' orijini immigranta".

³⁴ ECRI, Rakkomandazzjoni ta' Politika Ġenerali Nru 15 dwar il-ġlied kontra d-diskors ta' mibegħda, p. 3.

³⁵ Din hija d-definizzjoni operattiva użata mill-OSKE fir-rapporti tagħha dwar ir-reati Razzisti u Ksenofobiċi (2021), Reati ta' Mibegħda abbażi tal-Ġeneru (2021), Reati ta' Mibegħda Antisemitika (2019), Reati ta' Mibegħda Kontra l-Musulmani (2018), abbażi tad-Deċiżjoni tal-Kunsill Ministerjali tal-OSKE Nru 9/09 dwar il-ġlied kontra r-reati ta' mibegħda tat-2 ta' Diċembru 2009, maqbula b'konsens mill-Istati OSKE kollha, inklużi l-Istati Membri kollha tal-UE. Il-kunċett wara tali definizzjoni u l-implikazzjoni Prattika tagħha huma spjegati aktar mill-ODIHR tal-OSKE ["Hate Crime Laws A Practical Guide" \(2009\)](#), p. 16.

³⁶ L-Artikolu 1(a) tad-Deċiżjoni Qafas jirrikjedi li l-Istati Membri jikkastigaw il-kondotta tal-*"inċitament pubbliku għall-vjolenza jew għall-mibegħda kontra grupp ta' persuni jew membru ta' grupp bħal dan ikkaratterizzat b'referenza għar-razza, il-kulur tal-gilda, ir-religjon, in-nisel, jew l-orijini nazzjonali jew etnika."*

³⁷ Ara l-Artikolu 4: *"Għal reati għajr daww imsemmija fl-Artikoli 1 u 2, l-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jiġi żgurat li motivazzjoni razzista u ksenofobika titqies bħala fattur aggravanti, jew, alternattivament li tali motivazzjoni tista' tittieħed in konsiderazzjoni mill-qrati fid-determinazzjoni tal-penali."*

³⁸ Bhar-reati kontra l-hajja, l-integrità fiżika jew il-proprietà ta' persuna.

diskors ta' mibegħda, imwettaq b'motivazzjoni razzista jew ksenofobika (motivazzjoni ta' preġudizzju).

Kemm għad-diskors ta' mibegħda kif ukoll għar-reati ta' mibegħda, hija l-**motivazzjoni ta' preġudizzju** li tiskatta l-azzjoni tal-awtur. Il-persuni fil-mira jintgħażlu abbażi tal-konnessjoni reali jew perċepita tagħhom, ir-rabta, l-affiljazzjoni, l-appoġġ jew is-shubija ma' komunità jew grupp li jikkondividu karatteristika protetta³⁹. Dawn huma atti ta' "identità" jew "messaġġ", peress li l-messaġġi mwassla — b'mod partikolari li l-vittmi fil-mira ma jappartjenux għal dik is-soċjetà — huma indirizzati mhux biss lill-vittma, iżda wkoll lill-komunità jew lill-grupp tagħhom⁴⁰. Għalhekk, il-motiv tal-awtur tar-reat huwa essenzjali fid-distinzjoni ta' dawn ir-reati minn reati oħra u fid-determinazzjoni tal-gravità akbar tagħhom b'kunsiderazzjoni tal-impatt speċifiku li dawn ir-reati għandhom fuq il-vittma individwali, fuq il-komunitajiet u fuq is-soċjetà ingenerali⁴¹.

L-element tal-**mibegħda** huwa karatteristika intrinsika kemm tad-diskors ta' mibegħda kif ukoll tar-reati ta' mibegħda. Il-mibegħda twassal għal żvalutazzjoni u theddida għad-dinjità tal-bniedem ta' persuna jew ta' grupp. Din tinnega l-ugwaljanza tagħhom bħala membri tas-soċjetà⁴², inkluż id-dritt tagħhom li jippartecipaw fil-ħajja politika jew soċjali, li huma prinċipji fundamentali li fuqhom hija msejsa l-UE. Li wiehed jifhem ir-rwol tal-mibegħda kontra persuni b'karatteristiċi protetti huwa fundamentali għar-rikonossiment, il-prosekuzzjoni u s-sanzjonar tagħhom fi hdan is-sistemi tal-ġustizzja kriminali tagħna.

Minhabba l-karatteristika speċjali li tikkaratterizza d-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda, jiġifieri l-mibegħda mmirata lejn persuni jew gruppi, il-kondiviżjoni (jew il-perċezzjoni ta' kondiviżjoni) ta' karatteristiċi protetti, id-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda jistgħu jitqiesu bħala "qasam ta' kriminalità", skont it-tifsira tal-Artikolu 83(1) tat-TFUE.

B'mod simili għal reati oħra tal-UE b'karatteristika komuni, bħall-kriminalità organizzata jew it-terroriżmu, il-mibegħda kontra persuni b'karatteristiċi protetti tgħaqqad grupp usa' ta' reati. L-oġettiv ewlieni u komuni għall-kriminalizzazzjoni tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda huwa l-ġlieda kontra tali mibegħda, li tgħaqqad dawn iż-żewġ kategoriji ta' reati fi hdan "qasam ta' kriminalità" wiehed. Iż-żieda ta' diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda bħala qasam ta' kriminalità tippermetti lill-Kummissjoni tippromovi, fit-tieni stadju, leġislazzjoni sekondarja li tkun tindirizza speċifikament l-iżviluppi u l-isfidi soċjetali relatati hekk kif jinqalghu u jevolvu fil-futur.

3.2. Id-Diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda bħala qasam ta' reati partikolarment serji

Id-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda huma reati partikolarment serji minhabba l-impatti dannużi tagħhom fuq l-individwi u fuq is-soċjetà ingenerali, li jdgħajfu s-sisien tal-UE.

3.2.1. L-impatt fuq il-valuri komuni

³⁹ Ara l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsima 2.4.2.

⁴⁰ L-ODIHR tal-OSKE "[Hate Crime Laws A Practical Guide](#)"

⁴¹ Ara n-[Nota ta' Gwida](#) dwar l-applikazzjoni fil-prattika tad-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2008/913/ĠAI dwar il-ġlieda kontra ċerti forom u espressjonijiet ta' razzizmu u ksenofobija permezz tal-liġi kriminali.

⁴² L-ODIHR tal-OSKE "[Hate Crime Laws A Practical Guide](#)"

Id-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda jmorru kontra l-valuri komuni u d-drittijiet fundamentali tal-UE, kif minquxa fl-Artikoli 2 u 6 tat-TUE, kif ukoll fil-Karta.

Il-gravità partikolari ta' tali aġir, minhabba l-impatti tagħhom fuq il-valuri u d-drittijiet fundamentali, għet rikonoxxuta b'mod konsistenti mill-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem (iktar' il quddiem il- "QEDB") fil-ġurisprudenza. Il-QEDB sostniet li meta atti li jikkostitwixxu reati serji jkunu diretti kontra l-integrità fiżika jew mentali ta' persuna, huma biss mekkanizmi effiċjenti tal-liġi kriminali li jistgħu jiżguraw protezzjoni adegwata u jservu bħala fattur ta' deterrent. Il-QEDB ikkunsidrat b'mod partikolari li huma meħtieġa miżuri tal-liġi kriminali fir-rigward ta' attacchi verbali diretti u theddid fiżiku mmotivati minn attitudnijiet diskriminatorji⁴³.

Filwaqt li rrikonoxxiet li t-tolleranza u d-dinjità uguali tal-bnedmin kollha jikkostitwixxu s-sisien ta' soċjetà demokratika u pluralista, il-QEDB qieset li jista' jkun meħtieġ f' "*soċjetajiet demokratiċi li jissanzjonaw jew saħansitra jipprevjenu kull forma ta' espressjoni li tinxtered, tinċita, tippromwovi jew tiġġustifika mibegħda bbażata fuq l-intolleranza*"⁴⁴. Il-QEDB indikat ukoll li sanzjonijiet kriminali kontra individwi responsabbli għall-aktar espressjonijiet serji ta' mibegħda, li jinċitaw oħrajn għall-vjolenza, jistgħu jiġu invokati wkoll bħala l-aħħar miżura. Għal dawn ir-raġunijiet, il-QEDB irrikonoxxiet b'mod konsistenti fil-ġurisprudenza li d-dritt għal-libertà tal-espressjoni ma jipprevjenix reazzjonijiet tal-liġi kriminali għal ċerti forom ta' diskors ta' mibegħda⁴⁵.

3.2.2. Impatti dannużi fuq il-vittmi individwali u fuq il-komunitajiet tagħhom

Is-serjetà partikolari tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda tintwera mill-ħsara li jikkawżaw lill-vittmi individwali, lill-komunitajiet usa', kif ukoll lis-soċjetà kollha kemm hi.

Id-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda jiksru d-dritt fundamentali tal-vittmi għad-dinjità u għall-ugwaljanza. Dawn għandhom konsegwenzi serji u spiss fit-tul fuq is-saħħa fiżika u mentali u l-benessri tal-vittmi.

Il-vittmi tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda huma fil-mira minhabba l-karatteristiki immutabbli tagħhom u li ma jistgħux jinbidlu, jew minhabba karatteristika li tkun fil-qalba tal-identità tagħhom⁴⁶. B'konsegwenza ta' dan, iħossuhom żvalutati, mhux mixtieqa, abbużati, u mistmerra fis-soċjetà minhabba l-identità tagħhom. Minbarra l-effetti dannużi fuq is-saħħa fiżika, il-livell ta' ħsara mentali (eż. sens ta' abbuż u umiljazzjoni) kkawżat minn atti ta' mibegħda huwa fil-fatt ħafna drabi aktar sinifikanti mill-ħsara fiżika li tirriżulta mill-vjolenza nnifisha⁴⁷. Il-vittmi ta' reati ta' mibegħda jistgħu jesperjenzaw sintomi ta' trawma severa bħal dipressjoni, suspett minn persuni oħrajn, awtoħtija u sens profond ta'

⁴³ Il-QEDB, is-Sentenza tal-14.12.2020, *Beizaras u Levickas v il-Lithuania*, §111 u l-ġurisprudenza ċċitata fiha.

⁴⁴ Il-QEDB, is-Sentenza tas-6.7.2006, *Erbakan v it-Turkija*, §56.

⁴⁵ Il-QEDB, id-deċiżjoni tal-24.6.2003, *Garaudy v. Franza*, §1; id-deċiżjoni tat-13.11.2003, *Gündüz v. it-Turkija*, § 37; id-deċiżjoni tas-16.11.2004, *Norwood v. Ir-Renju Unit*; is-Sentenza tal-10.7.2008, *Soulas u l-Oħrajn vs Franza*, § 47; is-Sentenza tad-9.2.2012, *Vejdeland u Oħrajn vs l-Isvezja*, § 59.

⁴⁶ Id-Dipartiment Tematiku għad-Drittijiet taċ-Ċittadini u l-Affarijiet Kostituzzjonali, id-Direttorat Ġenerali għall-Politiki Interni, il-Parlament Ewropew, "[Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of offline content regulation approaches](#)" (Lulju 2020), p. 23 .

⁴⁷ L-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali ("FRA"), "[Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights](#)" (2012), p. 20. Layla Okhai, "[How hate crime impacts mental health](#)" (Diverse Minds, 2018).

izolament. Dawn l-esperjenzi huma dak li jagħmel ir-reati ta' mibegħda differenti minn tipi oħra ta' reati. Barra minn hekk, bosta vittmi ta' reati ta' mibegħda jixthu l-htija fuq infushom u jesperjenzaw nuqqas ta' fiduċja.⁴⁸

B'mod aktar ġenerali, il-vittmi ta' reati ta' mibegħda huma wkoll sfurzati jgħixu bil-biża' ta' vittimizzazzjoni ripetuta u gruppi aktar vulnerabbli, bħall-anzjani, it-tfal u l-persuni b'diżabilità fizika u mentali, jesperjenzaw vulnerabbiltà akbar hekk kif id-diskors ta' mibegħda jimmira lejn il-komunikazzjoni online fil-ħajja tagħhom ta' kuljum. Il-vittmi tad-diskors ta' mibegħda huma esposti wkoll għall-eskluzzjoni politika u soċjali li tiskoraġġihom milli jaċċessaw kura medika u servizzi vitali oħra⁴⁹. Barra minn hekk, dawn il-vittmi li jirrapportaw esperjenzi ta' mibegħda spiss jirriskjaw vittimizzazzjoni sekondarja⁵⁰, li tista' tikkawża aktar ħsara lill-vittma. Għat-tfal vittmi, id-diskors ta' mibegħda jista' jagħmel ħsara serja lill-iżvilupp personali fit-tul tagħhom.

Ir-reati skattati mill-mibegħda jibagħtu messaġġi ta' rifjut u żvalutazzjoni ta' gruppi u komunitajiet sħaħ u l-persuni li jiffurmaw dawn il-gruppi u komunitajiet jesperjenzaw biża' u jhossuhom f'riskju ta' attakki futuri⁵¹. Huwa importanti li jiġi nnutat il-potenzjal li d-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda jkollhom li jibqgħu jinhassu fost is-segwaċi tat-trasgressur, filwaqt li jxerrdu aktar biża' u intimidazzjoni. U għaldaqstant, b'konsegwenza ta' dan kollu, il-perpetwazzjoni ta' mudell ta' diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda mmirati lejn individwi oħra meqjusa bħala li jikkondividu karatteristiċi protetti simili jew bħala konnessi mal-vittma⁵².

3.2.3. *Impatti dannużi fuq is-soċjetà ingenerali*

Id-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda għandhom ukoll dimensjoni soċjetali qawwija. Dawn huma theddida għall-valuri demokratiċi, l-istabbiltà soċjali u l-paċi⁵³ u jżidu d-diviżjonijiet soċjali, inaqqsu l-koeżjoni soċjali, u jikkawżaw ritaljazzjoni, li tirriżulta fi vjolenza u għieda kontra l-vjolenza⁵⁴. Il-klima ta' kunflitt, biża', polarizzazzjoni u radikalizzazzjoni li jirriżultaw minn atti motivati mill-mibegħda giet ikkonfermata wkoll mir-rispondenti għall-konsultazzjoni mmirata tal-Kummissjoni.

Id-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda għandhom impatt dannuż fuq id-drittijiet fundamentali, b'mod partikolari fuq id-dinjità tal-bniedem, l-ugwaljanza u l-libertà tal-espressjoni. L-effett dissważiv tagħhom fuq il-libertà tal-espressjoni jista' jwassal biex l-utenti

⁴⁸ Ara l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsimiet 4.2.3, 4.3.3 u 5.2.3.

⁴⁹ United Nations [Guidance Note](#) on Addressing and Countering COVID-19 related Hate Speech, 11 May 2020.

⁵⁰ Vittimizzazzjoni li sseħħ mhux b'konsegwenza diretta tal-att kriminali, iżda permezz tal-mod kif il-vittma tiġi ttrattata mill-pulizija u mis-sistema tal-ġustizzja kriminali. Ara l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsimiet 4.2.3, 4.3.3 u 5.2.3.

⁵¹ L-ODIHR tal-OSKE, "[Understanding the Needs of Hate Crime Victims](#)" (2020), p. 13. Pereżempju, ammont sinifikanti ta' persuni leżbjani, gay u bisesswali jevitaw ċerti postijiet jew lokalitajiet minhabba l-biża' li jiġu attakkati, mhedda, jew iffastidjati. Bl-istess mod, 37-41 % tar-rispondenti trans u intersesswali irrappurtaw li huma "ta' sikwit" jew "dejjem" jevitaw ċerti postijiet jew lokalitajiet għall-istess raġuni. FRA (2020), UE-LGBTI II: [A long way to go for LGBTI equality](#), p. 47.

⁵² Ara FRA, "[Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights](#)" (2012), p. 19.

⁵³ Ara l-[United Nations Strategy and Plan of Action on Hate Speech](#), Mejju 2019; [European Commission against Racism and Intolerance](#) (Council of Europe).

⁵⁴ Ara l-istudju kkummissjonat mid-Dipartiment Tematiku għad-Drittijiet taċ-Ċittadini u l-Affarijiet Kostituzzjonali tal-Parlament Ewropew "[Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches](#)", Lulju 2020; L-ODIHR tal-OSKE, "[Hate crime laws-A practical guide](#)", 2009.

tal-media soċjali joqogħdu lura milli jinvolvu ruħhom f'dibattiti pubbliċi minhabba kontenut ta' mibegħda li jaraw⁵⁵. Il-mibegħda tivvelena wkoll id-djalogu politiku u l-impatti fuq irrieda taċ-ċittadini li jinvolvu ruħhom fil-politika u li jeżerċitaw funzjonijiet uffiċjali b'viżibbiltà pubblika, bħal membri tal-parlament, sindki u politiċi⁵⁶. Dwar in-nisa fil-ħajja pubblika, sħarriġ ta' 123 membru parlamentari nisa Ewropej wera li 46,9 % ta' daww li wiegħbu rrapportaw li rċevew theddid ta' mewt jew theddid ta' stupru jew swat u 58,2 % kienu l-mira ta' attakki sessisti online fuq networks soċjali.⁵⁷

Il-ġurnalisti spiss jisfaw vittmi⁵⁸ ta' diskors ta' mibegħda fuq il-media soċjali, u, b'riżultat ta' dan, jistgħu jaħsbuha darbtejn biex jinvolvu ruħhom f'dibattitu pubbliku jew biex jindirizzaw ċerti suġġetti⁵⁹. Filwaqt li d-diskors ta' mibegħda u t-theddid huma diretti kontra l-ġurnalisti kollha, l-istatistika turi li l-ġurnalisti nisa huma soġġetti għal aktar theddid mill-kontropartijiet irġiel tagħhom b'mod partikolari fil-forma ta' fastidju online, theddid ta' stupru u qtil, kif ukoll inċitament għall-mibegħda abbażi tal-ġeneru⁶⁰. Dawn l-attakki xi drabi jkun r-riżultat ta' kampanji orkestrati mmirati biex il-ġurnalisti nisa jiġu skreditati jew imsikkta.

Id-diskors ta' mibegħda jista' jwassal mhux biss għal kunflitt, iżda wkoll għal reati ta' mibegħda⁶¹. L-evidenza tindika "piramida ta' mibegħda"⁶² jew "sellum ta' hsara" li jibda minn atti ta' preġudizzju (eż. bullying, disprezz, tksibir tal-umanità intrinsika) u diskriminazzjoni (eż. ekonomika, politika), lejn vjolenza motivata mill-preġudizzju, bħal omiċidju, stupru, attakk, terroriżmu, estremiżmu vjolenti, anke ġenoċidju⁶³. Ir-riċerka turi r-rabta bejn tweets immirati u diskriminatorji ppostjati f'belt partikolari u l-ghadd kbir ta' reati ta' mibegħda f'dik il-belt⁶⁴. In-Nazzjonijiet Uniti ("NU") tirrimarka li "*l-inċitament għall-vjolenza li timmira lejn komunitajiet jew individwi abbażi tal-identità tagħhom jista' jikkontribwixxi biex jippermetti jew ihejji reati atroċi, [...] u huwa kemm sinjal ta' twissija kif ukoll indikatur bikri tar-riskju ta' daww ir-reati*"⁶⁵.

⁵⁵ Studju min-Norveġja juri li wiehed minn kull ħames utenti (19 %) tal-media soċjali qed joqogħdu lura milli jinvolvu ruħhom f'dibattiti pubbliċi minhabba kontenut ta' mibegħda li jaraw. Dan il-perċentwal jitla' għal 36 % fost l-utenti li jappartjenu għal gruppi minoritarji.

⁵⁶ Studju kkummissjonat mid-Dipartiment Tematiku tal-Parlament Ewropew għad-Drittijiet taċ-Ċittadini u l-Affarijiet Kostituzzjonali "[Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches](#)", Lulju 2020.

⁵⁷ <https://www.ipu.org/resources/publications/issue-briefs/2018-10/sexism-harassment-and-violence-against-women-in-parliaments-in-europe>; Ara wkoll <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/03/online-violence-against-women-chapter-2/#topanchor>

⁵⁸ Ara r-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-iżgurar tal-protezzjoni, is-sikurezza u l-ghoti tas-setgħa lill-ġurnalisti u professjonisti oħra tal-media fl-Unjoni Ewropea, [C\(2021\) 6650 final](#), 16.9.2021.

⁵⁹ [L-Ewrobarometru 452 tal-2016](#) wera li tliet kwarti tal-ġurnalisti esperjenzaw diskors ta' mibegħda fuq il-media soċjali, u għal nofshom dan iġieghelhom jaħsbuha milli jinvolvu ruħhom fid-dibattitu pubbliku.

⁶⁰ L-Uffiċċju tal-Kummissarju Għoli għad-Drittijiet tal-Bniedem, [Dikjarazzjoni](#) mir-Rapporteur Speċjali dwar il-vjolenza kontra n-nisa, il-kawżi u l-konsegwenzi tagħha.

⁶¹ Il-Kunsill tal-Ewropa, [il-Kummissjoni Ewropea kontra r-Razziżmu u l-Intolleranza](#)

⁶² Ara l-[Anti-defamation league](#), 2018.

⁶³ Ara [r-rapport](#) ta' riċerka ppubblikat taht il-proġett Selma (Tagħlim Soċjali u Emozzjonali għal Sensibilizzazzjoni Reċiproka) minn European Schoolnet, p. 33.

⁶⁴ Ara l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsima 4.2.3.

⁶⁵ In-Nazzjonijiet Uniti, [Plan of Action](#) for Religious Leaders and Actors to Prevent Incitement to Violence that Could Lead to Atrocity Crimes, Lulju 2017.

Ir-riċerka turi wkoll li d-diskors ta' mibegħda fuq il-media soċjali jwassal għal aktar reati kontra l-minoranzi fid-dinja fiżika⁶⁶. Id-diskors ta' mibegħda online wassal għal żieda fil-vjolenza, kontra r-refuġjati u l-immigranti, il-minoranzi etniċi u reliġjużi, u l-persuni LGBTIQ⁶⁷. L-esponiment għal diskors ta' mibegħda jew li jkun fil-mira ta' diskors ta' mibegħda jista' jikkontribwixxi wkoll għall-proċess ta' radikalizzazzjoni u estremiżmu vjolenti. Dawn jistgħu jiġu espressi online u offline permezz ta' diskors u propaganda, iżda jistgħu jirriżultaw ukoll f'attakki estremisti vjolenti jew terroristiċi. Dan jista' jkollu konsegwenzi ta' tfixkil u fatali għas-soċjetà⁶⁸.

Filwaqt li jfakkar li l-internet ipprova dimensjoni ġdida biex jiġi espress diskors ta' mibegħda sessista, il-Kunsill tal-Ewropa enfasizza li d-diskors ta' mibegħda sessista "*jista' jeskala għal jew jinċita atti offensivi u ta' theddid b'mod eċċessiv, inkluż abbuż jew vjolenza sesswali, azzjoni potenzjalment letali jew awtoħsara*"⁶⁹. Il-holqien ta' gruppi u komunitajiet online, bħal Manosphere⁷⁰ u Incel⁷¹, li jipprevedu fora internazzjonali addizzjonali għall-promozzjoni u t-tixrid tal-misoginija u l-ostilità lejn in-nisa, huma ta' tħassib partikolari f'dan ir-rigward⁷².

3.2.4. L-iskala tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda

Wahda minn kull 10 respondenti (11 %) LGBTIQ għal sħarriġ mill-Aġenzija tal-UE għad-Drittijiet Fundamentali (Fundamental Rights Agency, "FRA") indikaw li kienu ġew attakkati fiżikament jew sesswalment minhabba li kienu LGBTIQ (b'rispondenti transsesswali u intersesswali li esperjenzaw attakki fiżiċi jew sesswali b'rati oghla matul dan il-perjodu ta' żmien: 17 % u 22 %, rispettivament), u 51 % ta' dawk li wiegħbu bejn il-15 u s-17-il sena rrappurtaw li kienu esperjenzaw fastidju l-iskola⁷³.

Id-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda kontra persuni ta' orijini Asjatika, b'mod partikolari ċ-Ċiniza, jew dawk meqjusa li huma ta' orijini Asjatika, żdiedu matul il-pandemija tal-COVID-19⁷⁴, inklużi attakki u swat razzisti, bullying vjolenti, theddid u abbuż razzist⁷⁵. Sħarriġ mill-FRA juri li r-respondenti Rom u dawk bi sfond sub-Saharjan jew tal-

⁶⁶ Pereżempju, [studju](#) mill-proġett HateLab tal-Università ta' Cardiff sab li, meta żdied l-għadd ta' "tweets ta' mibegħda" magħmula minn post wiehed, l-istess għamel l-għadd ta' delitti razzjali u reliġjużi aggravati — li kien jinkludi vjolenza, fastidju u hsara kriminali.

⁶⁷ Ir-Riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tal-25 ta' Ottubru 2018 dwar iż-żieda fil-vjolenza neo-Faxxista fl-Ewropa ([2018/2869\(RSP\)](#)).

⁶⁸ Ara wkoll "[Hate Speech and Radicalisation Online](#)", ir-Rapport ta' Riċerka tal-OCCI, Johannes Baldauf, Julia Ebner u Jakob Guhl (Eds.), 2019.

⁶⁹ [Ir-Rakkomandazzjoni](#) CM/Rec(2019)1 tal-Kumitat tal-Ministri lill-Istati Membri dwar il-prevenzjoni u l-ġlieda kontra s-sessiżmu, is-27 ta' Marzu 2019, p. 9.

⁷⁰ Forum online kontra l-femminiżmu, fejn l-irġiel jiltaqqu biex jiddiskutu l-ġeneru, l-ugwaljanza u l-maskulinità b'enfasi favur l-irġiel, in-nota 59 f'qiegħ il-pagna Ċentru għall-Kura Digitali taż-Żgħażaġh, "[The Angry Internet: A threat to gender equality, democracy & wellbeing](#)" (2020).

⁷¹ Moviment/komunità li kelliha notorjetà l-aktar f'dawn l-aħħar ftit snin; "the INvoluntary CElibate men blame their misfortune on women, sexually greedy men and society", Ċentru għall-Kura Digitali taż-Żgħażaġh, "[The Angry Internet: A threat to gender equality, democracy & wellbeing](#)" (2020).

⁷² ċ-Ċentru għall-Kura Digitali taż-Żgħażaġh "[The Angry Internet: A threat to gender equality, democracy & wellbeing](#)" (2020).

⁷³ FRA, [EU LGBTI Survey II](#) (2020).

⁷⁴ Kunsill tal-Ewropa, ECRI, [Annual Report on ECRI's activities](#), Marzu 2021; [Human Rights Watch](#), "Covid-19 Fueling Anti-Asian Racism and Xenophobia Worldwide", 2020.

⁷⁵ [Human Rights Watch](#), "Covid-19 Fueling Anti-Asian Racism and Xenophobia Worldwide", 2020.

Afrika ta' Fuq jesperjenzaw rati oghla ta' diskriminazzjoni, fastidju u vjolenza mmotivati mill-mibegħda⁷⁶.

Skont sħarriġ tal-2018 dwar l-antisemitizmu, imwettaq mill-FRA, 40 % tal-Lhud fl-UE jibzghu li jigu attakkati fizikament⁷⁷. Is-sejbiet ta' sħarriġ tal-2017 tal-FRA dwar il-Minoranzi u d-Diskriminazzjoni tal-UE⁷⁸ juru li 27 % tal-Musulmani kienu esperjenzaw incidenti ta' fastidju mmotivat mill-mibegħda fit-12-il xahar preċedenti, filwaqt li dan il-perċentwal huwa oghla (31 %) fost in-nisa Musulmani lebsin il-velu fil-pubbliku.

In-nisa, u b'mod partikolari n-nisa zghazagh, huma fil-mira ta' diskors ta' mibegħda abbażi tal-generu, online jew offline⁷⁹. Skont sħarriġ globali tal-2020, 52 % tan-nisa u l-bniet zghazagh esperjenzaw vjolenza online, inkluż theddid⁸⁰.

Barra minn hekk, hemm ukoll il-każ ta' dawk li jghixu fl-intersezzjoni ta' żewġ karatteristiki protetti jew aktar, bħan-nisa tal-kulur, li huma 84 % aktar probabbli minn nisa bojod li jissemew fi tweets abbużivi jew "problematici"⁸¹.

In-NU esprimiet thassib dwar id-diskors ta' mibegħda mmirat lejn persuni anzjani, li "tfaċċa f'dibattitu pubbliku u fuq il-media soċjali bħala espressjonijiet ta' rizeniment intergenerazzjonali"⁸². Il-persuni b'dizabbiltà huma aktar f'riskju li jkunu vittmi ta' reati vjolenti, inklużi reati ta' mibegħda, jew li jiffaċċjaw diskors ta' mibegħda, minn persuni oħra⁸³. Ir-rispons għall-konsultazzjoni tal-Kummissjoni wera li f'xi pajjiżi 21 % tar-reati ta' mibegħda rrapportati lill-awtoritajiet jitwettqu kontra persuni b'dizabbiltà⁸⁴. B'mod ġenerali, il-vittmi huma mmirati sempliċement minhabba li għandhom dizabbiltà, jew minhabba li jitqiesu li għandhom dizabbiltà, jew minhabba li huma assoċjati ma' persuna b'dizabbiltà⁸⁵. Barra minn hekk, l-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa tqis li l-abbuż ta' persuni anzjani x'aktarx li jsir problema li qed tiżdied minhabba l-popolazzjoni li qed tixjeh⁸⁶.

Dawn iċ-ċifri jirrapprezentaw biss parti zghira minn stampa kbira minhabba n-nuqqas ta' rrapportar u n-nuqqas ta' registrazzjoni ta' incidenti⁸⁷ u metodi ta' ġbir ta' *data* mhux komparabbli⁸⁸. Perezempju, is-sorsi⁸⁹ juru li 88 % tal-attakki fiżiċi mmotivati mill-mibegħda

⁷⁶ FRA, "[EU-MIDIS II: Second European Union Minorities and Discrimination Survey](#)" (2017).

⁷⁷ FRA, "[Experiences and perceptions of antisemitism - Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU](#)", 1-10 ta' Diċembru 2018.

⁷⁸ It-tieni [Sħarriġ](#) tal-Unjoni Ewropea dwar il-Minoranzi u d-Diskriminazzjoni" il-21 ta' Settembru 2017.

⁷⁹ Il-Kunsill tal-Ewropa, "[Combating sexist hate speech](#)".

⁸⁰ Ara l-[istħarriġ](#) imwettaq mill-World Wide Web Foundation & World Association of Girl Guides and Girls Scouts bl-użu tal-pjattaforma tar-rapport tal-UNICEF, Frar 2020.

⁸¹ Amnesty International, "[Troll Patrol Findings: Using Crowdsourcing, Data Science & Machine Learning to Measure Violence and Abuse against Women on Twitter](#)", 2018.

⁸² NU, Policy Brief: "[The Impact of COVID-19 on older persons](#)", Mejju 2020.

⁸³ FRA, "[Equal protection for all victims of hate crime. The case of people with disabilities](#)", Marzu 2015.

⁸⁴ Ara l-istudju ta' appoġġ, Anness VII.

⁸⁵ FRA, "[Equal protection for all victims of hate crime. The case of people with disabilities](#)", Marzu 2015, p. 2.

⁸⁶ L-organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa, "[Elder Abuse](#)", 2021.

⁸⁷ Ara wkoll l-ODIHR tal-OSKE [li jgħid](#) li n-nuqqas ta' registrazzjoni ta' reati ta' mibegħda jfisser li l-vittmi u l-htigijiet tagħhom hafna drabi jibqgħu invizibbli, is-16 ta' Novembru 2020.

⁸⁸ Skont l-istudju ta' appoġġ, ibbażat fuq il-konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati, il-biċċa l-kbira tal-partijiet ikkonċernati qiesu li l-incidenti ta' diskors ta' mibegħda u ta' reati ta' mibegħda ma ġewx irrapportati biżżejjed fl-Istati Membri tagħhom.

⁸⁹ Ara l-istħarriġ tal-FRA "[Roma and Travellers in Six Countries](#)", 2020, u l-istħarriġ tal-FRA "[Experiences and perceptions of antisemitism - Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU](#)", 2018.

kontra l-persuni Rom ma ġewx irrappurtati u 79 % tal-persuni Lhud li esperjenzaw fastidju antisemitiku ma rrappurtawx l-aktar inċident serju lill-pulizija jew lil xi organizzazzjoni oħra. U ġie rrappurtat inċident wieħed biss minn kull hamsa (21 %) ta' vjolenza fiżika jew sesswali kontra persuni LGBTIQ⁹⁰. L-età hija eżempju fejn in-nuqqas ta' rikonoxximent bħala raġuni li tinċita diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda u n-nuqqas ta' sanzjonijiet għal reati relatati jwasslu għal inqas rappurtar u nuqqas ta' informazzjoni dwar il-firmxa tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda kontra persuni anzjan⁹¹. B'mod partikolari, il-pjattaforma AGE⁹² tiddeplora din ir-*“realtà moħbija minkejja l-livelli inkwetanti ta' prevalenza madwar l-Ewropa”*, u tindika li l-inviżibilità u n-nuqqas ta' protezzjoni ta' vittmi anzjani huma intensifikati min-nuqqas ta' sensibilizzazzjoni tal-età bħala raġuni li tista' tinċita reati ta' mibegħda.

3.2.5. Rispons tal-liġi kriminali fl-Istati Membri

Is-serjetà tal-impatti deskritti hawn fuq wasslet lill-Istati Membri biex jikkriminalizzaw ċerti forum ta' diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda. Il-kriminalizzazzjoni ta' dawn il-kondotti twassal messaġġ ta' diżapprovazzjoni soċjali partikolari. Hija indikazzjoni tal-gravità u l-periklu speċifiċi li jirriżultaw minn dawn il-kondotti, bħala li huma partikolarment distruttivi għad-drittijiet fundamentali.

Bħala riżultat tat-traspożizzjoni tad-Deċiżjoni Qafas fil-liġi nazzjonali, **id-diskors ta' mibegħda** huwa kriminalizzat fl-Istati Membri kollha għal raġunijiet ta' razza, kulur tal-ġilda, reliġjon, nisel, oriġini nazzjonali jew etnika⁹³. Barra minn hekk, l-Istati Membri kkkriminalizzaw b'mod espliċitu d-diskors ta' mibegħda anki għal karatteristiċi protetti oħra: 20 Stat Membru jikkriminalizzaw id-diskors ta' mibegħda abbażi tal-orjentazzjoni sesswali⁹⁴ u 17-il Stat Membru abbażi ta' sess/ġeneru⁹⁵. Barra minn hekk, 14-il Stat Membru jikkriminalizzaw id-diskors ta' mibegħda abbażi ta' diżabilità⁹⁶ u 6 Stati Membri għal raġunijiet ta' età⁹⁷. Barra minn hekk, 8 Stati Membri⁹⁸ kkkriminalizzaw id-diskors ta' mibegħda (jew b'mod alternattiv jew b'zieda ma' dan) mingħajr ma ddefinixxew il-karatteristiki protetti tal-gruppi, u hallew miftuħa l-kriminalizzazzjoni tad-diskors ta' mibegħda, bil-ghan li jipproteġu kwalunkwe grupp ta' minoranza jew parti mill-popolazzjoni⁹⁹.

Ir-reati ta' mibegħdareati ta' mibegħda huma wkoll kriminalizzati b'mod wiesa' madwar l-Istati Membri, jew bħala reat awtonomu għal reati speċifiċi jew bħala ċirkostanza aggravanti

⁹⁰ FRA, EU-LGBTI II, [“A long way to go for LGBTI equality”](#), p. 38 u 46.

⁹¹ Ara l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsima 4.2.3.

⁹² AGE Platform Europe hija network Ewropew ta' organizzazzjonijiet mingħajr skop ta' qligħ għal persuni li għandhom 50 sena jew aktar; Ara ir-rispons ta' AGE platform Europe għall-konsultazzjoni tal-Kummissjoni.

⁹³ Dawn huma r-raġunijiet stabbiliti fid-Deċiżjoni Qafas, imsemmija hawn fuq, ara wkoll l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsimiet 4.2.1 u 4.3.1. Madankollu, it-traspożizzjoni mhux dejjem kienet korretta jew kompluta. Din hija r-raġuni għalfejn il-Kummissjoni nediet azzjonijiet ta' ksur kontra xi Stati Membri.

⁹⁴ BE, DK, EE, IE, EL, ES, FR, HR, CY, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PT, SI, SK, FI, SE.

⁹⁵ Fost dan il-grupp, 14-il Stat Membru (BE, EE, ES, FR, HR, CY, LV, LT, LU, MT, NL, AT, PT, u SI) jirreferu speċifikament għar-raġuni tas-sess/ġeneru, 10 Stati Membri (EL, ES, FR, HR, CY, LU, HU, MT, PT, SE) jirreferu (alternattivament jew flimkien ma' dan) għar-raġuni tal-identità tal-ġeneru u 2 Stati Membri (BE u EL) jirreferu għar-raġuni tal-karatteristiċi tas-sess.

⁹⁶ BE, EL, ES, FR, HR, LV, LT, LU, HU, NL, AT, PT, SI, FI.

⁹⁷ BE, ES, LV, LT, LU, AT.

⁹⁸ CZ, DE, HR, LV, HU, RO, SI, FI.

⁹⁹ Pereżempju, il-liġi Germaniża tikkriminalizza d-diskors ta' mibegħda kontra gruppi li jikkondividu karatteristiċi speċifiċi bħal gruppi razzjali jew reliġjużi, iżda wkoll “kontra partijiet tal-popolazzjoni”.

ġenerali għar-reati kollha mwettqa b'motivazzjoni ta' preġudizzju. Minbarra l-kriminalizzazzjoni tar-reati ta' mibegħda għal raġunijiet ta' razza, kulur tal-ġilda, reliġjon, nisel jew oriġini nazzjonali jew etnika bħala riżultat tat-traspożizzjoni tad-Deċiżjoni Qafas fil-liġi nazzjonali, 19-il Stat Membru jikkriminalizzaw ir-reati ta' mibegħda abbażi tal-orjentazzjoni sesswali¹⁰⁰ u 17-il Stat Membru abbażi tas-sess/tal-ġeneru¹⁰¹. Barra minn hekk, 13-il Stat Membru jikkriminalizzaw ir-reati ta' mibegħda għal raġunijiet ta' diżabbiltà¹⁰² u 10-il Stat Membru għal raġunijiet ta' età¹⁰³. Barra minn hekk, 15-il Stat Membru¹⁰⁴ jippermettu lill-qradi nazzjonali jqisu l-motivazzjoni tal-awtur għal kwalunkwe reat meta jiddeċiedu l-piena kriminali, jew bħala alternattiva jew bħala zieda ma' reat awtonomu fir-rigward ta' reat ta' mibegħda. Xi Stati Membri hallex ukoll il-karatteristiċi protetti mhux definiti biex potenzjalment ikopru r-reati ta' mibegħda abbażi ta' kwalunkwe forma ta' intolleranza.

3.3. Id-dimensjoni transfruntiera tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda

Id-dimensjoni transfruntiera tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda hija evidenzjata min-**natura u mill-impatt** ta' dawn il-fenomeni kif ukoll mill-eżistenza ta' **htieġa speċjali li dawn jiġu miġġielda fuq bażi komuni**.

Dan huwa evidenti għal **diskors ta' mibegħda** mwettaq online. Minhabba n-natura transfruntiera tal-internet, id-diskors ta' mibegħda online jinfirex malajr u huwa aċċessibbli għal kulhadd kullimkien. Dan jagħmilha aktar faċli għall-gruppi ta' mibegħda biex iwessgħu l-udjenzi tagħhom għal pajjizi li qed jiffaċċjaw sitwazzjonijiet politiċi jew soċjali simili¹⁰⁵. Id-dimensjoni transfruntiera għet enfazzzata wkoll mill-biċċa l-kbira tal-partijiet ikkonċernati li wieġbu għall-konsultazzjoni mmirata tal-Kummissjoni, anki permezz ta' eżempji speċifiċi¹⁰⁶. Pereżempju, id-diskors ta' mibegħda abbażi tal-karatteristiċi tas-sess u l-persuni intersesswali b'mod partikolari saru dejjem aktar il-mira ta' diskors ta' mibegħda mwettaq minn gruppi li joperaw b'mod transfruntier¹⁰⁷. L-ubikwità tad-diskors abbażi tal-ġeneru għet enfazzzata wkoll mill-Kunsill tal-Ewropa¹⁰⁸, li appella għal miżuri aktar b'saħħithom biex jiġi miġġield.

Madankollu, messagġi ta' mibegħda espressi offline (eż. fi stampa miktuba, fix-xandiriet televiżivi, f'diskors politiku jew f'avvenimenti sportivi) għandhom dimensjoni transfruntiera

¹⁰⁰ BE, DK, EL, ES, FR, HR, CY, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PT, RO, SI, SK, FI, SE. Huwa importanti li wiehed jinnota li xi Stati Membri jikkriminalizzaw biss reati speċifiċi fir-rigward tal-orjentazzjoni sesswali.

¹⁰¹ Fost dan il-grupp, 13-il Stat Membru (BE, ES, FR, CY, LT, LU, MT, AT, PT, RO, SI, SK, FI) jirreferu speċifikament għar-raġuni tas-sess/tal-ġeneru, 11-il Stat Membru (BE, EL, ES, FR, HR, CY, LU, HU, MT, PT, SE) jirreferu għar-raġuni tal-identità tal-ġeneru u 4 Stati Membri (BE, EL, FR, MT) jirreferu għar-raġuni tal-karatteristiki tas-sess.

¹⁰² BE, EL, ES, FR, HR, LT, LU, HU, MT, NL, AT, RO, FI.

¹⁰³ BE, ES, FR, HR, LT, LU, MT, AT, RO, FI.

¹⁰⁴ BG, CZ, DK, DE, EE, HR, LV, HU, AT, PL, PT, RO, SI, FI, SE.

¹⁰⁵ Ara l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsima, 4.3.4; Anti-Defamation League, "[Soldiers of Odin USA: The Extreme European Anti-Refugee Group Comes to America](#)", 2016; is-Soldati ta' Odin huwa grupp ta' ideoloġija kontroversjali kontra l-immigranti, kontra l-Musulmani u r-refuġjati li nholoq fil-Finlandja u li nfirx sal-Istati Uniti.

¹⁰⁶ Eżempju konkret tal-effett konsegwenzjali tad-diskors ta' mibegħda online bejn il-fruntieri huwa l-kampanja #DefendEurope tal-moviment intellettuali Franciż tal-lemin estrem "Nouvelle Droite" li tenfasizza l-firxa tal-kooperazzjoni u l-mobilizzazzjoni transideoloġika u transfruntiera tal-estrem madwar id-dinja, jiġifieri r-Renju Unit, l-Awstrija, Franza, il-Ġermanja, l-Iżvezja, in-Netherlands, in-Norveġja, l-Italja u l-Istati Uniti; ara l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsima 4.3.4.

¹⁰⁷ Ara l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsima 4.2.4.

¹⁰⁸ [Ir-Rakkomandazzjoni](#) CM/Rec(2019)1 tal-Kumitat tal-Ministri lill-Istati Membri dwar il-prevenzjoni u l-ġlieda kontra s-sessiżmu, is-27 ta' Marzu 2019.

evidenzjata mill-impatt tagħhom peress li huma faċilment riprodotti u mxerrda b'mod wiesa' bejn il-fruntieri. Aktar minn 80 % tar-rispondenti għall-konsultazzjoni mmirata qiesu li d-diskors ta' mibegħda offline għandu effett konsegwenzjali bejn il-fruntieri¹⁰⁹. Huma jindikaw il-fatt li l-messaġġi ta' mibegħda huma żviluppati u propagati minn networks b'membri minn diversi pajjiżi. U li l-ideoloġiji wara l-messaġġi dwar id-diskors ta' mibegħda jiġu żviluppati internazzjonalment u għalhekk huma fenomeni transfruntiera¹¹⁰.

Id-dimensjoni transfruntiera tar-**reati ta' mibegħda** hija marbuta direttament mad-dimensjoni transfruntiera tad-diskors ta' mibegħda. Il-mibegħda tivvjaġġa bejn il-fruntieri nazzjonali, u twassal għal spirali ta' vjolenza. B'mod simili għad-diskors ta' mibegħda, l-ideoloġiji wara r-reati ta' mibegħda jistgħu jiġu żviluppati internazzjonalment u jistgħu jiġu kondiviżi malajr online. Ir-reati ta' mibegħda jistgħu jitwettqu minn networks ma' membri minn diversi pajjiżi (fl-UE jew barra minnha) li jispiraw, jorganizzaw jew iwettqu attakki fiżiċi. Il-proġett Counter Extremism¹¹¹, is-Soufan Center¹¹², u l-Anti-Defamation League¹¹³ jipprovdu eżempji tal-attività transnazzjonali ta' gruppi differenti li jinfluwenzaw u jispiraw lil hinn mill-fruntieri. Ir-reati ta' mibegħda jistgħu jgħolqu wkoll klima ta' biża' jew kunflitti soċjali, li jistgħu jinfirxu minn Stat Membru tal-UE għal iehor¹¹⁴. Id-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda jistgħu jwasslu wkoll għar-radikalizzazzjoni u l-holqien ta' gruppi estremisti vjolenti, li jaqsmu l-fruntieri u huma unifikati fl-ideoloġija tagħhom.

Bl-istess mod, l-istess fenomenu jista' jwassal biex ir-reati ta' mibegħda jiġu replikati f'pajjiż iehor jew ikollhom xejriet ta' segwitu, li jirrepetu r-reat imwettaq fil-pajjiż fejn sehħ l-ewwel darba. Dan jista' jsehħ ukoll fejn ikun hemm pubbliċità għolja dwar reati ta' mibegħda speċifiċi, li tincita lil persuni ohra biex iwettqu reati simili (l-“imitazzjoni ta' imġiba hażina”). Minbarra t-twettiq reali ta' reat ta' mibegħda, l-impatt psikologiku fuq l-individwi u s-soċjetà jista' faċilment imur lil hinn mill-fruntieri billi jipprovoka ambjent ta' biża' u kunflitti soċjali. Ir-reati u l-avvenimenti li sehħew f'partijiet differenti tad-dinja kellhom impatt fuq diversi pajjiżi, inkluż il-moviment “Black Lives Matter”. L-impatt konsegwenzjali tar-reati ta' mibegħda bejn il-fruntieri gie rikonoxxut mill-biċċa l-kbira tar-rispondenti għall-konsultazzjoni tal-Kummissjoni.¹¹⁵

Dan il-proċess huwa wieħed globali u għandu impatt, irrispettivament mill-orijini ġeografika tiegħu. L-UE tista' taġixxi bħala mudell madwar id-dinja u l-ideat u l-inizjattivi mnedija x'imkien iehor jistgħu jikkontribwixxu għal azzjoni aktar effettiva fl-Ewropa.

Dan l-isfond jenfasizza l-htieġa speċjali li jiġu miġġielda d-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda fuq bażi komuni.

¹⁰⁹ Ara l-istudju ta' appoġġ, l-Anness VI.

¹¹⁰ Ara l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsima, 4.2.4; ara wkoll l-Anness VII għall-istudju ta' appoġġ fejn huma inklużi varjetà ta' eżempji tal-impatt transfruntier ta' diskors ta' mibegħda offline, bħal dak relatat mal-operat tal-organizzazzjoni Griega tal-lemin estrem “Golden Dawn”, li siltu paraguni mad-disseminazzjoni offline u l-effett konsegwenzjali madwar l-Istati Membri ta' teoriji ta' konfossa — bħall-“Great Replacement Theory” permezz ta' avvenimenti offline, alleati u “stunts pubbliċitarji”.

¹¹¹ Proġett Kontra l-Estremiżmu, “[Violent Right-Wing Extremism and Terrorism – Transnational Connectivity, Definitions, Incidents, Structures and Countermeasures](#)”, 2020, p. 12, 79 u 145.

¹¹² Is-Soufan Center, “[White Supremacy Extremism: The Transnational Rise of the Violent White Supremacist Movement](#)”, 2019, p. 11.

¹¹³ L-Anti-Defamation League, “[Hate Beyond Borders: The Internationalisation of White Supremacy](#)”.

¹¹⁴ Ara l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsima 5.2.4.

¹¹⁵ Ara l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsimiet 4.2.3, 4.3.4, 5.2.3, 5.2.4 u 5.2.5.

Il-htieġa speċjali li dawn il-fenomeni jiġu indirizzati fuq bażi komuni tirriżulta mill-impatti serji tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda fuq il-valuri ewlenin tal-UE minqax fl-Artikolu 2 tat-TUE. Is-salvagwardja tal-valuri komuni tagħna tehtieġ azzjoni komuni.

Il-konsegwenzi negattivi tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda jmorru lil hinn mill-impatt fuq il-vittmi individwali u jistgħu jaffettwaw gruppi jew komunitajiet ta' persuni li jgħixu f'pajjiżi differenti. In-nuqqas ta' kriminalizzazzjoni tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda fi ftit Stati Membri jista' jdgħajef l-isforzi biex jiġu indirizzati b'mod effettiv dawn il-fenomeni u jittaffew l-effetti konsegwenzjali. In-nuqqas ta' approċċ komuni għall-kriminalizzazzjoni jirriżulta wkoll f'lakuni u protezzjoni mhux uniformi tal-vittmi ta' tali atti madwar l-UE, peress li huma biss il-persuni li huma rikonoxxuti bħala vittmi tal-kriminalità li jkollhom aċċess għall-miżuri ta' rimedju u appoġġ previsti mil-liġi tal-UE. Barra minn hekk, approċċ frammentat jista' jibgħat messagġi mhallta lill-pubbliku li tali atti mhumieq qed jittiehdu bis-serjetà u jistgħu jitwettqu b'impunità¹¹⁶, li huma kkunsidrati bħala "normali" jew saħansitra perċepiti f'xi pajjiżi bħala l-leġittimizzazzjoni u/jew it-tolleranza tal-Istat ta' tali mġiba¹¹⁷.

Barra minn hekk, il-htieġa speċjali li jiġu miġġielda d-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda fuq bażi komuni tirriżulta mill-isforzi ta' Stati Membri individwali biex jikkriminalizzaw forum differenti ta' reati ta' mibegħda u diskors ta' mibegħda waħedhom. Approċċ bħal dan jirriżulta fi frammentazzjoni, u f'nuqqas ta' kundizzjonijiet ekwi għall-individwi li jistgħu jisfaw vittmi ta' diskors ta' mibegħda u ta' reati ta' mibegħda.

3.4. Żviluppi fil-kriminalità

Skont in-NU, f'dawn l-aħħar snin kien hemm żieda allarmanti fid-diskors ta' mibegħda u l-incitament online u offline¹¹⁸. Tabilhaqq, mill-2007, meta l-Kummissjoni pproponiet li tagħmel l-atti razzisti u ksenofobiċi punibbli fl-Istati Membri kollha, kien hemm żieda kostanti fid-diskors ta' mibegħda u fir-reati ta' mibegħda¹¹⁹. Din iż-żieda hija marbuta ma' bidliet fl-ambjent soċjali, ekonomiku u teknoloġiku. Il-bieċa l-kbira tar-rispondenti (aktar minn 60 %) għall-konsultazzjoni mmirata tal-Kummissjoni rrikonoxxew ukoll iż-żieda kemm fid-diskors ta' mibegħda kif ukoll fir-reati ta' mibegħda bejn l-2018 u l-2020, meta mqabbla mal-perjodu preċedenti bejn l-2015 u l-2017. Fost il-fatturi għal dan kien hemm żieda fil-flussi migratorji, krizijiet ekonomiċi u soċjali (inkluża l-pandemija tal-COVID-19), u aċċess imtejjeb għall-informazzjoni online, inkluż l-użu ta' networks soċjali, li rriżultaw f'kondiviżjoni rapida tal-kontenut¹²⁰.

L-internet jipprovdi mezz għal diskors ta' mibegħda online miżjud u faċilment kondiviż. L-awturi ta' diskors ta' mibegħda online jiġu attivati u diżinibiti minn sens ta' anonimità u impunità fuq l-internet, li jżid ir-riskju li jkomplu jwettqu tali reati.

¹¹⁶ Ara n-nota 5 f'qiegħ il-paġna, il-Kunsill tal-Ewropa, il-Kummissjoni Ewropea kontra r-Razzizmu u l-Intolleranza, [ECRI General Policy Recommendation No.15 on Combating Hate Speech](#), it-8 ta' Diċembru 2015.

¹¹⁷ QEDB, is-Sentenza tas-17.01.2017, *Király u Dömötör v. Hungary*.

¹¹⁸ In-Nazzjonijiet Uniti, [Plan of Action](#) for Religious Leaders and Actors to Prevent Incitement to Violence that Could Lead to Atrocity Crimes, Lulju 2017.

¹¹⁹ "[Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches](#)", id-Dipartiment Tematiku tal-Parlament Ewropew għad-Drittijiet taċ-Ċittadini u l-Affarijiet Kostituzzjonali, Lulju 2020.

¹²⁰ Ara l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsimiet 4.2.1, 4.3.1 u 4.3.2.

Iż-żieda f'daqqa ta' individwi u gruppi estremisti vjolenti madwar l-Ewropa kienet waħda mill-fatturi li kkontribwiet għall-polarizzazzjoni u r-radikalizzazzjoni fis-soċjetà. Dan imbagħad wassal għal żieda fl-inċidenza ta' diskors ta' mibegħda kontra gruppi emarginati u nisa. Fl-2019, il-Parlament Ewropew irrikonoxxa dan f'riżoluzzjoni dwar "iż-żieda tal-vjolenza neo-Faxxista fl-Ewropa", u appella lill-Istati Membri biex jikkundannaw u jissanzjonaw "ir-reati ta' mibegħda, id-diskors ta' mibegħda, u l-għoti ingust tal-htija minn politiċi u uffiċjali pubbliċi [...] peress li dawn jinnormalizzaw direttament u jsahħu l-mibegħda u l-vjolenza fis-soċjetà"¹²¹.

L-ECRI enfazizzat iż-żieda fid-diskors ta' mibegħda ultra-nazzjonali, ksenofobiku, razzist u omo/transfobiku fid-diversi kampanji elettorali fl-2019, li qed jinfirx dejjem aktar, u ta' spiss jistabbilixxi t-ton fin-networks tal-media soċjali¹²². Skont l-ECRI, ir-rimarki ta' insult u degradanti dwar il-membri ta' gruppi minoritarji llum il-gurnata huma aċċettabbli aktar faċilment milli fl-imghoddi. Il-Kunsill tal-Ewropa tabilhaqq bagħat sinjal ta' twissija dwar is-sitwazzjoni li l-Ewropa "qed tiffaċċja realtà xokkanti: reati ta' mibegħda antisemiċi, anti-Musulmani u razzisti oħra qed jiżdiedu b'rata allarmanti"¹²³.

Il-pandemija tal-COVID-19 holqot atmosfera li fiha d-diskors ta' mibegħda ffjorixxa tant li sar "tsunami ta' mibegħda u ksenofobija"¹²⁴. L-Europol¹²⁵ enfazizza kif il-pandemija tal-COVID-19 u l-kriżijiet ekonomiċi u soċjali li jirriżultaw wasslu biex l-attitudnijiet jiġu msaħħa u biex l-intimidazzjoni tiġi aċċetta aktar minn qatt qabel, inkluzi sejhiet biex jitwettqu atti vjolenti. Fir-rapport Annwali tagħha għall-2020, l-ECRI enfazizzat iż-żieda fl-esponiment għad-diskors ta' mibegħda u l-vjolenza ta' ċerti gruppi¹²⁶ li ġew ikkundannati bhala l-ferrixa ewlenin tal-virus. Dawn jinkludu r-Rom u l-migranti li l-aċċess tagħhom għall-kura tas-saħħa u l-miżuri ta' appoġġ pubbliku saru saħansitra aktar diffiċli¹²⁷, kif ukoll persuni ta' oriġini Asjatika jew dawk meqjusa li huma ta' oriġini Asjatika¹²⁸. Kien hemm ukoll żieda fit-teoriji ta' konfokka kontra ċerti gruppi, li wasslet għal diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda¹²⁹. Ir-riċerka tiżvela, pereżempju, li fl-ewwel xahrejn tal-2021 (matul il-pandemija), meta mqabbel mal-istess perjodu tal-2020 (qabel il-pandemija), kien hemm żieda ta' seba' darbiet fil-posts antisemiċi fuq il-kontijiet/mezzi Franċiżi vvalutati, u żieda ta' aktar minn 13-il darba fuq dawk Ġermaniżi¹³⁰.

¹²¹ Il-Parlament Ewropew, ir-Riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tal-25 ta' Ottubru 2018 dwar iż-żieda fil-vjolenza neo-Faxxista fl-Ewropa (2018/2869 (RSP)), P8_TA (2018) 0428, Strasburgu, 2018.

¹²² [ECRI Annual Report 2019](#)

¹²³ [Id-Dikjarazzjoni](#) ta' Marija Pejčinović Burić, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Ewropa, is-27 ta' Frar 2020.

¹²⁴ [L-appell globali](#) tas-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti António Guterres biex jindirizza u jiġġieled id-diskors ta' mibegħda relatat mal-COVID-19, fi New York, it-8 ta' Mejju 2020.

¹²⁵ [The Europol European Union Terrorism Situation and Trend Report 2021](#), p. 28.

¹²⁶ Ara wkoll il-[European Voice against Racism](#), <https://rm.coe.int/annual-report-on-ecri-s-activities-for-2020/1680a1cd59>; ara wkoll [ECRI's Bureau holds exceptional meeting and exchanges views with Director of FRA and EU Special Representative for Human Rights - News of the European Commission against Racism and Intolerance \(ECRI\) \(coe.int\)](#)

¹²⁷ <https://fra.europa.eu/en/publication/2020/covid19-rights-impact-september-1>; <https://fra.europa.eu/en/publication/2020/covid19-rights-impact-november-1>

¹²⁸ ECRI, [Annual Report on ECRIS's activities](#), Marzu 2021.

¹²⁹ Tony Blair Institute for Global Change, "[From the Fringes to the Forefront: How far-right movements across the globe have reacted to Covid-19](#)" (Lulju 2020); Ara wkoll [is-sejbiet](#) tal-konsultazzjoni organizzata miċ-Ċentru ta' Djalogu Internazzjonali u l-Kunsill Ewropew għall-Mexxejja Reliġjużi/Reliġjonijiet għall-Paċi fl-Ewropa, l-20 ta' April 2021.

¹³⁰ Ara l-istudju mhejji mill-Istitut għad-Djalogu Strategiku għall-Kummissjoni Ewropea, "[The Rise of Antisemitism Online During the Pandemic](#), A study of French and German content", April 2021.

Il-pandemija enfasizzat ukoll it-tensjonijiet intergenerazzjonali u għabet magħha qawmien mill-ġdid ta' messagġi ostili fuq il-media soċjali li jikkwalifikaw bħala diskors ta' mibegħda kontra l-anzjani, li bħala kategorija vulnerabbli kienu aktar fil-mira ta' abbuż matul il-pandemija u aktar suxxettibbli li jsiru vittmi ta' diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda¹³¹.

Persuni li identifikaw bħala LGBTIQ esperjenzaw żieda fil-vjolenza mindu bdiet il-pandemija.¹³² “L-orjentazzjoni sesswali jew l-identità tal-ġeneru” kienet it-tielet l-aktar bażi komuni fost ir-reati ta' mibegħda rrappurtati (18,35 %) fir-Rapport dwar ir-Reati ta' Mibegħda għall-2019 tal-Uffiċċju għall-Istituzzjonijiet Demokratiċi u d-Drittijiet tal-Bniedem (“ODIHR”) — żieda meta mqabbla mal-2018 (14,61 %)¹³³. Id-diskors abbażi tal-ġeneru qed jiżdied ukoll fl-Ewropa, u qed isehh online u offline u fil-forom kollha ta' interazzjoni soċjali (eż. fl-iskola, fil-post tax-xogħol, fl-ispaceji pubbliċi). Il-forom kollha ta' vjolenza ċibernetika abbażi tal-ġeneru kontra n-nisa, inkluż diskors ta' mibegħda misogena, kienu dejjem aktar komuni qabel il-COVID-19, li rriżultaw fin-normalizzazzjoni tal-vjolenza kontra n-nisa. F'rapport¹³⁴ dwar il-fastidju online kontra l-ministri nisa, iċ-Ċentru ta' Eċċellenza tal-Komunikazzjonijiet Strateġiċi tan-NATO sab li s-suġġetti li jiskattaw l-aktar messagġi abbużivi online kienu l-pandemija tal-COVID-19, l-immigrazzjoni, ir-relazzjonijiet tal-UE, u l-politika soċjalment liberali.

Meta wiehed ihares lejn l-iżviluppi leġislattivi reċenti, f'dawn l-aħħar snin tista' tiġi osservata żieda progressiva fil-kriminalizzazzjoni għal raġunijiet oħra minbarra dawk stabbiliti fid-Deċiżjoni Qafas. Bhalissa, 11-il Stat Membru¹³⁵ bdew proposti jew proċessi leġislattivi biex ikompli jikkriminalizzaw id-diskors ta' mibegħda u/jew ir-reati ta' mibegħda. Minn dawn, disa' Stati Membri¹³⁶ pproponew li jiżdiedu ċerti raġunijiet għal-leġislazzjoni tagħhom dwar id-diskors ta' mibegħda u/jew reati ta' mibegħda.

4. Il-valur miżjud tal-estensjoni tal-lista ta' reati tal-UE

4.1. Rispons effettiv fil-livell tal-UE

Abbażi tal-valutazzjoni stabbilita hawn fuq, il-Kummissjoni tqis din l-inizjattiva bħala l-aktar rispons effettiv fil-livell tal-UE għall-isfidi identifikati. B'mod partikolari, inizjattiva komuni fil-livell tal-UE biss tista' tipproteġi b'mod effettiv il-valuri komuni minquxa fl-Artikolu 2 tat-TUE, li huma mminati mill-forom kollha ta' diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda, irrispettivament mill-persuni u l-gruppi fil-mira.

¹³¹ Ara r-rispons tal-Pjattaforma Ewropa tal-AGE għall-konsultazzjoni tal-Kummissjoni, [id-dikjarazzjoni](#) tas-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti António Guterres u l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsima 4.2.1.

¹³² Ara l-Kumitat ta' Tmexxija tal-Kunsill tal-Ewropa dwar il-Ġlieda Kontra d-Diskriminazzjoni, id-Diversità u l-Inkluzjoni, “[COVID-19: An analysis of the anti-discrimination, diversity and inclusion dimensions in Council of Europe Member States](#)” (2020), p. 19. Ara wkoll [ir-rapport tal-2019 tal-FRA dwar il-pandemija u l-impatt tagħha fuq id-drittijiet fundamentali](#), ir-rapport tal-FRA “[The Coronavirus Pandemic and Fundamental Rights: A year in Review](#)” (2021) u [r-rapport tal-ECRI 2020](#)

¹³³ ODIHR, [Rapport dwar ir-Reati ta' Mibegħda](#), 2019; ara [r-rapporti tal-istampa](#) li fi Spanja r-reati ta' mibegħda kontra l-grupp LGBTIQ żdiedu b' 43 % matul l-ewwel nofs tal-2021.

¹³⁴ <https://stratcomcoe.org/news/nato-stratcom-coe-research-female-finnish-ministers-received-a-disproportionate-number-of-abusive-messages/17>

¹³⁵ DK, DE, IE, ES, IT, CY, NL, PL, RO, FI. Ara l-istudju ta' appoġġ, it-Taqsima 3.7. Ta' min wiehed jinnota b'mod partikolari li r-riforma proposta fl-Italja ma gietx adottata.

¹³⁶ DK, DE, ES, FR, IT, CY, NL, PL, FI.

Sforz kongunt jista' jirrispondi b'mod effettiv u konsistenti għall-isfidi li jirrizultaw min-natura transfruntiera taż-żewġ fenomeni, kif ukoll mill-iskala u x-xejra dejjem tiżdied tagħhom. Meta wiehed iqis l-approċċi kriminali divergenti u frammentati attwali tal-Istati Membri, u l-impatt limitat tagħhom fil-livell tal-UE, din l-inizjattiva tindirizza l-problema transfruntiera b'mod komprensiv.

Huwa biss approċċ komuni għall-kriminalizzazzjoni tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda fil-livell tal-UE li jista' jiżgura protezzjoni konsistenti tal-vittmi ta' tali atti madwar l-UE. Dan jinkludi l-aċċess tal-vittmi għall-miżuri ta' protezzjoni speċjali mogħtija lill-aktar vittmi vulnerabbli tal-kriminalità skont id-Direttiva dwar id-Drittijiet tal-Vittmi. Minhabba d-dimensjoni transfruntiera tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda, u l-htieġa għal soluzzjoni tal-ligi kriminali, il-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet ġudizzjarji se tkun kruċjali. Rispons għall-ġustizzja kriminali komuni jista' jtejjeb il-fiduċja reċiproka u l-kooperazzjoni ġudizzjarja li huma l-prinċipji bażiċi ta' zona ta' libertà, sigurtà u ġustizzja tal-UE b'rispett għad-drittijiet fundamentali.

4.2. Nuqqas ta' alternattivi għall-estensjoni tal-lista ta' reati tal-UE

Għalkemm jista' jkun hemm xi trikkib ma' ċerti oqsma ta' kriminalità elenkati fl-Artikolu 83(1) tal-TFUE¹³⁷, għalissa ma setgħux jiġu adottati regoli minimi dwar id-definizzjoni ta' reati kriminali u sanzjonijiet fil-livell tal-UE għal diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda.

B'mod partikolari, it-trikkib parzjali bejn il-“kriminalità tal-informatika” u r-reati u d-diskors ta' mibegħda ma jippermettix l-adozzjoni ta' regoli minimi tal-ligi kriminali li jkopru l-forom kollha ta' diskors ta' mibegħda, irrISPettivament mill-mezzi użati. Dan jista' jippermetti l-adozzjoni ta' regoli minimi dwar id-diskors ta' mibegħda kondiviż permezz tal-internet, iżda mhux ta' diskors ta' mibegħda mwettaq u kondiviż b'mezzi oħra. Pereżempju, permezz ta' kondiviżjoni pubblika jew distribuzzjoni ta' siltiet jew stampi, f'laqgħat pubbliċi (eż. avvenimenti sportivi), imxandra fuq it-televiżjoni u diskors politiku. Dan ikun ifisser li jkun hemm qafas uniku armonizzat tal-ligi kriminali tal-UE għad-diskors ta' mibegħda mwettaq permezz ta' mezzi diġitali kontra approċċ divergenti u frammentat madwar l-UE fir-rigward tad-diskors ta' mibegħda mwettaq permezz ta' mezzi oħra. Separazzjoni simili u mhux ġustifikata tinholq bejn il-kriminalizzazzjoni tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda, peress li r-reati ta' mibegħda ma jkunux koperti mill-bażi ġuridika tal-“kriminalità tal-informatika”. Tali kriminalizzazzjoni frammentata ma tistax tindirizza b'mod effettiv u komprensiv dawn il-fenomeni interkonnessi mill-qrib.

Ċerti każijiet ta' reati ta' mibegħda jistgħu, f'ċirkostanzi speċifiċi, jitqiesu li jaqgħu taħt “terroriżmu”, u li jikkwalifikaw bħala reat terroristiku, jiġifieri fejn tista' tiġi stabbilita intenzjoni terroristika. Pereżempju, intenzjoni li l-popolazzjoni tiġi intimidata serjament¹³⁸. Minkejja tali trikkib possibbli, “terroriżmu” u d-definizzjoni ta' reati terroristiċi mhux se japplikaw għall-każijiet kollha ta' reati ta' mibegħda u għalhekk ma jistgħux jintużaw biex jikkriminalizzaw b'mod komprensiv id-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda.

¹³⁷ Jeżisti wkoll trikkib bejn oqsma eżistenti differenti ta' reati tal-UE, bħal bejn “kriminalità organizzata” u “traffikar illeċitu ta' drogi” jew “sfruttament sesswali tan-nisa”, li madankollu huma rikonoxxuti bħala oqsma distinti ta' kriminalità.

¹³⁸ Id-Direttiva (UE) 2017/541 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Marzu 2017 dwar il-ġlieda kontra t-terroriżmu u li tissostitwixxi d-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2002/475/ĠAI u li temenda d-Deċiżjoni tal-Kunsill 2005/671/ĠAI, ĠU L 88, 31.3.2017, p. 6–21.

F'dan l-isfond, jidher li biss l-identifikazzjoni tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda bħala qasam ġdid u distint ta' kriminalità, fih innifsu, tista' tippermetti approċċ effettiv u komprensiv tal-liġi kriminali għal dawn il-fenomeni fil-livell tal-UE.

Għal din ir-raġuni, din l-inizjattiva tal-Kummissjoni tista' titqies bħala konformi mal-prinċipju tas-sussidjarjetà, li jidher li huwa inerenti fl-issodisfar tal-kriterji fl-Artikolu 83(1) tat-TFUE. Barra minn hekk, l-inizjattiva hija proporzjonata mal-oġettivi mfittxija. B'mod partikolari, fiha nnifisha ma tohloq l-ebda piż finanzjarju jew amministrattiv għall-UE, il-gvernijiet nazzjonali, l-awtoritajiet reġjonali jew lokali, l-operaturi ekonomiċi jew iċ-ċittadini.

5. Konkluzjoni

L-urġenza li jiġu indirizzati d-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda madwar l-UE titlob sforzi u impenn kongunti.

Permezz ta' din il-Komunikazzjoni, il-Kummissjoni tistieden lill-Kunsill, bil-kunsens tal-Parlament Ewropew, biex imexxi 'l quddiem din l-inizjattiva u jiddeċiedi dwar l-estensjoni tal-lista ta' reati tal-UE għad-diskors ta' mibegħda u reati ta' mibegħda. Għal dan l-għan, il-Komunikazzjoni hija akkumpanjata minn inizjattiva tal-Kummissjoni għall-adozzjoni ta' Deċiżjoni tal-Kunsill, f'konformità mal-Artikolu 83(1) tat-TFUE.

Wara l-adozzjoni ta' Deċiżjoni tal-Kunsill, il-Kummissjoni se tingħata s-setgħa li ttipproponi leġislazzjoni biex tikkriminalizza d-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda fil-livell tal-UE. Filwaqt li tagħti kunsiderazzjoni partikolari lill-oqfsa leġislattivi nazzjonali u f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri u l-Parlament Ewropew, il-Kummissjoni se ttipproponi rispons robust għall-isfidi ppreżentati mid-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda madwar l-UE llum u fil-ġejjieni.